PROVINCIE UTRECHT

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Vergunning SMP flora- en fauna-activiteit	Datum	30 april 2026
Zaaknummer	Z-PU-2025-001162	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D-PU-2025-00028698	Van	Servicebureau
Referentie	2025052100333	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	21 mei 2025	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage(n)	1. Voorschriften bij de omgevingsvergunning 2. Locatie plangebied 3. Overzicht monitoring per jaar 4. SMP Soest		

Blom Ecologie B.V. heeft namens de gemeente Soest een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning in het kader van de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten in de woonkernen Soest, Soestduinen en Soesterberg (hierna: het plangebied) van de gemeente Soest en heeft zaaknummer Z-PU-2025-001162.

1. Besluit

We hebben op basis van de Omgevingswet besloten een omgevingsvergunning te verlenen voor de verbodsbepaling die genoemd is in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet, in samenhang met:

- Artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten en rustplaatsen van de gierzwaluw, de huismus, de huiszwaluw en de spreeuw;
- Artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder a, onder b en onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, het opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de baardvleermuis, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, de kleine dwergvleermuis, de laatvlieger, de meervleermuis, de ruige dwergvleermuis en de tweekleurige vleermuis.

Domein Landelijke Leefomgeving
Archimedeslaan 6
Postbus 80300, 3508 TH Utrecht
T 030-2589111

We verlenen de omgevingsvergunning voor de periode van de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2036.

Aan deze omgevingsvergunning hebben we voorschriften verbonden. De voorschriften staan in bijlage 1 van dit besluit. De voorschriften moeten nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze omgevingsvergunning.

De aantasting van de volgende kwetsbare verblijfplaatsen is uitgesloten van dit besluit en het soortenmanagementplan (hierna: SMP) wat daar onderdeel van is:

- Belangrijke (≥3 individuen) verblijfplaatsen van de baardvleermuis;
- Massawinterverblijfplaatsen (≥10 individuen) van de gewone dwergvleermuis;
- (Kraam)verblijfplaatsen (≥5 individuen) van de gewone grootoorvleermuis;
- Belangrijke (≥10 individuen) verblijfplaatsen van de kleine dwergvleermuis;
- (Kraam)verblijfplaatsen (≥5 individuen) van de laatvlieger;
- Kraamverblijfplaatsen van de meervleermuis en de tweekleurige vleermuis;
- Mannenverblijfplaatsen (≥3 individuen) van de meervleermuis.

Voor deze combinatie van verblijfplaats en soort moet een separate omgevingsvergunning worden aangevraagd bij het bevoegd gezag.

Verder besluiten we dat de volgende stukken onderdeel uitmaken van de omgevingsvergunning, voor zover deze betrekking hebben op de soorten waarvoor de omgevingsvergunning is verleend en voor zover deze niet in strijd zijn met de voorschriften in bijlage 1 van dit besluit:

- "Telemetrieonderzoek laatvliegers SMP Soest. Aanvullend onderzoek ecologie naar vleermuizen (laatvliegers) in het kader van de Omgevingswet", Blom Ecologie B.V., projectnummer 2025-0531, 1 oktober 2025;
- "Nulmeting Soest. Vergunningsaanvraag gebiedsgerichte ontheffing", Blom Ecologie B.V., projectnummer 2023-1059, 16 maart 2026;
- "Soortmanagementplan gemeente Soest", Blom Ecologie B.V., projectnummer 2023-1059, 27 februari 2026 en de aanvullingen daarop van 24 december 2025, 27 februari 2026 en 16 maart 2026.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

Zorgplicht en melden ongewoon voorval op grond van de Omgevingswet
Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Ook de algemene zorgplicht uit de Omgevingswet en de specifieke zorgplicht uit het Besluit activiteiten leefomgeving zijn, naast deze omgevingsvergunning, direct van toepassing op de binnen het plangebied uit te voeren flora- en fauna-activiteiten. In dit geval moet u zich houden aan de zorgplichten zoals bedoeld in artikel 1.6 van de Omgevingswet en artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Ook dient u rekening te houden met het onverwijld melden van een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 11.34 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit geldt als er tijdens de uitvoer van de flora- en fauna-activiteiten een gebeurtenis plaatsvindt die direct gevolgen heeft voor de natuur. In dat geval dient u direct contact op te nemen met de Omgevingsdienst Utrecht (hierna: ODU) op telefoonnummer 0800-0225510 (24/7 bereikbaar).

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

Blom Ecologie B.V. heeft namens de gemeente Soest een gebiedsgerichte omgevingsvergunning aangevraagd op basis van een SMP. De aanvraag heeft betrekking op de bebouwde kom van de gemeente Soest in de provincie Utrecht en omvat de woonkernen Soest, Soestduinen en Soesterberg. De globale begrenzing van het plangebied is opgenomen in bijlage 2 van dit besluit.

Enkele delen binnen het plangebied waren niet toegankelijk voor onderzoek. Deze delen vallen niet binnen het SMP, omdat deze niet voldoende zijn onderzocht. Dit zijn bijvoorbeeld gebouwen die te ver van de openbare weg liggen, grote onoverzichtelijke gebouwen en (delen van) bedrijventerreinen. Deze locaties zijn weergegeven in het SMP en worden ook inzichtelijk in de te realiseren SMP-beheersapplicatie. In deze applicatie worden tevens de vastgestelde (bijzondere) verblijfplaatsen, nestlocaties (bolwerken) en bijbehorende beschermingszones inzichtelijk voor vergunninggebruikers die werkzaamheden onder het SMP willen uitvoeren.

Het SMP is bedoeld voor werkzaamheden aan grondgebonden en gestapelde gebouwen die over het algemeen een woon-, bedrijfs- of sociale functie hebben. Voorbeelden hiervan zijn woningen, scholen, wooncomplexen, kantoorpanden, et cetera. Gebouwen en objecten die niet onder het SMP vallen zijn onder andere agrarische bebouwing, schuurtjes, bruggen, forten en zolders van grote gebouwen zoals landhuizen, kastelen, kloosters en kerken.

De omgevingsvergunning is voor een periode van tien jaar aangevraagd voor de verbodsbepaling genoemd in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet, in samenhang met:

- Artikel 11.37 eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor wat betreft de gierzwaluw (*Apus apus*), de huismus (*Passer domesticus*), de huiszwaluw (*Delichon urbicum*) en de spreeuw (*Sturnus vulgaris*);
- Artikel 11.46 eerste lid, aanhef en onder a, onder b en onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor wat betreft de baardvleermuis (*Myotis mystacinus*), de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), de gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), de kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*), de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), de meervleermuis (*Myotis dasycneme*), de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii)* en de tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*).

Gebruik van de vergunning

De gemeente Soest is als vergunninghouder verantwoordelijk voor de naleving van de voorschriften. Zij kan het gebruik van de omgevingsvergunning via een overeenkomst toestaan aan initiatiefnemers (hierna: de vergunninggebruikers). De vergunninggebruikers voeren werkzaamheden binnen de reikwijdte van het SMP uit en houden zich aan de vergunningvoorschriften en de daarin opgenomen werkwijze en maatregelen. De vergunninggebruikers rapporteren over de uitvoering en de naleving ter controle aan de gemeente. De gemeente Soest kan het gebruik van de vergunning weigeren of de overeenkomst intrekken indien niet volgens de SMP voorschriften wordt gewerkt. De gemeente Soest houdt te allen tijde een actueel overzicht bij van de vergunninggebruikers en hun werkzaamheden en verstrekt dit desgevraagd aan het bevoegd gezag en de toezichthouder (de ODU).

Werkzaamheden
Het SMP geldt voor een beperkt aantal werkzaamheden, soorten en gebouwen. Het gaat hierbij om werkzaamheden die veel voorkomen in de gemeente Soest, waaronder het verduurzamen van gebouwen. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van de volgende werkzaamheden:

Inpandige werkzaamheden
- Dak aan de binnenzijde isoleren
- Muurisolatie met voorzetwanden aan de binnenzijde
- Vloerisolatie
- Asbestsanering binnenshuis

Kleine dakwerkzaamheden
- Reinigen van goten en schoorstenen
- Vervangen van losse delen zoals goten en hemelwaterafvoeren
- Herstel van stormschade, schade door calamiteiten (zoals brand, inbraak en lekkageschade) en houtrot
- Herstellen van metselwerk schoorstenen
- Plaatsen van zonnepanelen, warmtepompen en ander dakinstallatiewerk
- Onderhoud aan zonnepanelen, warmtepompen en ander dakinstallatiewerk
- Overlagen van een plat dak
- Vervangen of aanbrengen van platdakisolatie
- Aanleg van een groen dak

Kleine gevelwerkzaamheden
- Schilderwerk
- Reinigen met of zonder druk
- Herstel van stormschade, schade door calamiteiten (zoals brand, inbraak en lekkageschade) en houtrot
- Vervangen van glas in vaste en draaiende delen in de kozijnen
- Vervangen van draaiende delen ramen en deuren
- Herstel van gevelwerk, metselwerk of lateien en voegwerk

Grote dakwerkzaamheden
- Vervangen van dakgoten, boeiboorden en windveren
- Plaatsen van dakkapellen en dakramen
- Vervangen van dakkappellen en dakramen
- Schoorsteen vervangen of verwijderen
- Asbestsanering in dak(beschot)

Volledige dakrenovatie
- Dakisolatie (van zadeldaken)
- Dak(bedekking) geheel vervangen (van zadeldaken)
- Dakveranderingen en constructiewijzigingen

Grote gevelwerkzaamheden

- Vervangen van kozijnen
- Gevelisolatie en gevels plaatsen, zoals voorzetgevel of een nieuw buitenblad
- Dichten van kieren, naden en dilataties aan buitenzijde
- Na-isoleren spouwmuur
- Asbestsanering in gevel(bekleding)

Sloop en nieuwbouw

- Sloop van bestaande gebouwen
- Nieuwbouw

Vegetatie verwijderen

- Grondgebonden vegetatie verwijderen
- Vegetatie van gevels verwijderen
- Kap van bomen (<30 centimeter stamomtrek)

Onder 'vegetatie verwijderen' wordt verstaan: groenstructuren in de directe omgeving van gebouwen (binnen 1 meter van een gebouw), die ten behoeve van de in het besluit beschreven werkzaamheden aan gebouwen worden aangetast bij het uitvoeren van de werkzaamheden, of waar maatregelen moeten worden uitgevoerd. Aantasting van groenstructuren is uitsluitend toegestaan onder de voorwaarde dat deze volledig en tijdig gecompenseerd worden, indien er sprake is van functioneel leefgebied van de huismus.

Het realiseren van nieuwbouw op een onbebouwd terrein of perceel valt niet onder de reikwijdte van het SMP, omdat voor deze werkzaamheden, zonder sloop van bestaande bebouwing vooraf, geen sprake is van de doelstelling verduurzaming in het kader van het SMP.

Werkzaamheden die hierboven niet genoemd worden vallen in principe buiten de gebiedsgerichte omgevingsvergunning. Echter, als door de deskundig ecoloog beoordeeld wordt dat de werkzaamheden en de effecten daarvan in aard en impact vergelijkbaar zijn met een van de beschreven werkzaamheden die wel onder de reikwijdte van het SMP vallen, kan het bijbehorende werkprotocol alsnog worden gevolgd. Indien de ingreep onvoldoende overeenkomt met een van beschreven werkzaamheden die onder het SMP vallen, dient er maatwerk te worden toegepast met mogelijk het doorlopen van de gebruikelijke ecologische onderzoeksprocedure en, indien nodig, het aanvragen van een separate omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit bij het bevoegd gezag.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens afdeling 16.5 van de Omgevingswet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 24 december 2025, 27 februari 2026 en 16 maart 2026 heeft u de aanvraag aangevuld.

2.3 Toetsingskader

De gierzwaluw, de huismus, de huiszwaluw en de spreeuw zijn beschermd op grond van artikel 11.37 van het Besluit activiteiten leefomgeving. De baardvleermuis, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, de kleine dwergvleermuis, de laatvlieger, de meervleermuis, de ruige dwergvleermuis en de tweekleurige vleermuis zijn beschermd op grond van artikel 11.46 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Uitgangspunten van een gebiedsgerichte omgevingsvergunning op basis van een SMP
In tegenstelling tot 'reguliere' omgevingsvergunningen wordt met een gebiedsgerichte omgevingsvergunning op voorhand toestemming verleend voor een onbepaald aantal werkzaamheden waarvan de specifieke details nog niet bekend zijn. Dit is mogelijk omdat voor het SMP met ecologisch onderzoek een groter gebied in beeld is gebracht waar de essentiële functies (zoals grote verblijfplaatsen, bolwerken, vliegroutes en foerageergebieden) zich bevinden van de betreffende soorten.

Het uitgangspunt van een SMP is tevens dat door het nemen van (extra) maatregelen er een wezenlijke verbetering zal ontstaan voor de aanwezige beschermde soorten. Er worden als het ware ecologische verbeteringen gecreëerd waarbij de (mogelijke) knelpunten voor de soorten, zoals het verdwijnen van geschikte verblijfplaatsen door de verduurzamingsopgave, worden opgelost en ecologisch waardevolle kansen benut worden. Positieve maatregelen worden op basis van het SMP ook gerealiseerd bij werkzaamheden die zelfstandig beschouwd geen beschermde soorten raken, zoals natuurinclusieve nieuwbouw en natuurinclusieve renovatie op plekken die vóór deze ontwikkeling niet geschikt waren voor beschermde soorten.

Met de gebiedsgerichte omgevingsvergunning op basis van een SMP ontstaat, doordat maatregelen altijd en (bijna) overal worden getroffen, een gebiedsdekkende verbetering voor de soorten. Doordat de ecologische verbeteringen gelijk en voorafgaand aan (vooral ook kleinschalige) ruimtelijke ingrepen worden gerealiseerd, worden eventuele negatieve effecten vanuit die ingrepen (ruimschoots) ondervangen. Door de samenhangende en gebiedsdekkende beoordeling volgt het grote voordeel van een SMP ten opzichte van het afzonderlijk beoordelen van individuele aanvragen van omgevingsvergunningen voor (vooral ook kleinschalige) ruimtelijke ontwikkelingen.

2.4 Toetsing omgevingsvergunningsvoorwaarden
We kunnen de omgevingsvergunning alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
b) er is een geldig wettelijk belang dat zwaarder weegt dan het beschermingsbelang van de soorten (belangenafweging);
c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw, de huismus, de huiszwaluw en de spreeuw en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de baardvleermuis, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, de kleine dwergvleermuis, de laatvlieger, de meervleermuis, de ruige dwergvleermuis en de tweekleurige vleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging
Omschrijving van de alternatieven
U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de werkzaamheden. In de onderstaande omschrijving van de alternatieven zijn verschillende passages overgenomen uit het SMP van 27 februari en de aanvullingen daarop van 24 december 2025, 27 februari 2026 en 16 maart 2026. Deze passages worden in onderstaande teksten los benoemd en aangeduid.

Locatie

Over de locatie geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "De verduurzamingsprojecten c.q. verduurzaming van particuliere projecten zijn per definitie locatiegebonden en kunnen derhalve niet ergens anders gerealiseerd worden. (...) Er is daarom geen alternatieve locatie mogelijk voor het verduurzamen van particuliere woningen."

Werkwijze en inrichting

Over de werkwijze geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "De gemeente [Soest] heeft geen andere werkwijze voor particulieren tot haar beschikking dan werken conform de methodiek van het pre-SMP en het daarbij behorende natuurvriendelijk isoleren. De gebruikelijke onderzoeks- en vergunningsplicht vanuit de Omgevingswet en uitspraak van de Raad van State omtrent deze plicht voor na-isolatie, is redelijkerwijs niet uitvoerbaar voor particulieren. De kosten voor een regulier traject zijn hiervoor veel te hoog. Door de implementatie van een SMP zal voorkomen worden dat (beschermde) dieren opzettelijk worden gedood. Daarnaast zullen er veel alternatieve voorzieningen gerealiseerd worden, waardoor ook een groei van de populatie op lokaal niveau mogelijk is. De particuliere en gemeentelijke mitigatie samen wordt verondersteld voldoende te zijn om de populaties in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te krijgen. De ervaring leert dat het gebruikelijke traject bij veel particulieren niet of nauwelijks wordt nageleefd, waardoor grote schade aan populaties worden veroorzaakt. Werken conform de (...) SMP methodiek zien wij als het meest bevredigende alternatief."
>
> "Ook wordt het risico op illegale isolatie door onwetendheid of [onwilligheid] van particulieren teruggedrongen door de beschikbaarheid van het SMP."
>
> "Een mogelijk alternatief voor renovatie of sloop-nieuwbouw is niets doen. Niets doen is echter om meerdere redenen geen gewenste optie. Indien er geen werkzaamheden plaats zullen vinden aan de woningen, zullen de klimaatdoelen niet gehaald worden. Tevens zal dit ervoor zorgen dat de woningen ook langzaamaan vervallen zullen raken en uiteindelijk niet meer bewoond en verwarmd zullen worden. Hierdoor worden ze minder geschikt voor beschermde soorten, zoals de huismus, de gierzwaluw en vleermuizen. Uiteindelijk zullen de woningen als gevolg van het vervallen in een erg slecht staat eindigen waardoor ze gesloopt moeten worden. Hierbij zullen aanwezige nestlocaties en verblijfplaatsen ook weggenomen worden. Gezien sloop-nieuwbouw langer duurt dan het renoveren van woningen zullen dit soort projecten ertoe leiden dat er voor een relatief langere tijd geen vaste nestlocaties en verblijfplaatsen aanwezig zijn dan bij een renovatieproject."
>
> "Bij het werken onder het SMP dient er natuurinclusief gebouwd en gerenoveerd te worden. Ook bebouwing die eerder niet geschikt was als nestlocatie of verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten, zal door het realiseren van voorzieningen potentie bieden voor deze soorten. (...) Hierdoor wordt gewaarborgd dat de staat van instandhouding van de aanwezige gebouwbewonende soorten in de gemeente [Soest] minimaal gelijk blijft en aannemelijk zelfs zal vergroten."
>
> "Naast 'standaard' mitigatie om voldoende verblijfplaatsen te behouden is de inzet van een SMP ook gericht op het versterken van de staat van instandhouding van soorten en (lokale) populaties. (...) Het creëren van [ecologische] plussen grijpt vooral aan op enerzijds het verbeteren van leefgebied (...) en anderzijds op het vergroten van het aanbod verblijfplaatsen en nestlocaties (...).

Bij realisatie van een ecologische plus worden er dus meer voorzieningen teruggebracht en meer groen aangebracht [(Omgevingsprogramma Groen en Landschap)], waardoor de populaties op lange termijn versterkt kunnen worden."

Over de inrichting geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

"(...) [Er zijn] geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt en de doelstellingen van de ruimtelijke ingreep worden bereikt. In de huidige situatie worden er door particulieren nauwelijks maatregelen getroffen voor de aangevraagde soorten. (...) Om zoveel mogelijk te voorkomen dat bij de uitvoering van energietransitie beschermde soorten worden gedood en hun nesten en verblijfplaatsen niet gecompenseerd verloren gaan is deze aanpak [waarbij een overschot aan voorzieningen worden gerealiseerd], naar ons oordeel, de meest bevredigende oplossing."

Planning

Over de planning geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

"Om geen onaanvaardbare aantasting van de staat van instandhouding van de beschermde soorten toe te staan, wordt het aantal deelnemende woningen dat de komende twee jaar zowel per fase als per CBS-buurt mag isoleren, begrensd. Het percentage dat tegelijkertijd gerenoveerd/gesloopt mag worden betreft 30% van een CBS-buurt. Op die manier wordt de fasering van de aantasting geborgd."

"Het ongeschikt maken (verplicht voor aanvang van de werkzaamheden (...)) mag alleen worden uitgevoerd in de voor vleermuizen minst kwetsbare periode van het jaar. Dit zijn de periodes 1 t/m 30 april en 1 september t/m 15 oktober. Wanneer in de periode 1 t/m 30 april ongeschikt wordt gemaakt, dient gecontroleerd te worden dat er geen broedende vogels aanwezig zijn. Indien deze wel aanwezig zijn, dient het ongeschikt maken plaats te vinden onder begeleiding van een ecoloog of uitgesteld te worden tot de periode 1 september t/m 15 oktober."

Beoordeling van de alternatieven

Locatie

Het doel van de aanvraag is het mogelijk maken van beheer, onderhoud, verduurzaming, renovatie en overige werkzaamheden aan bestaande bebouwing, zoals het realiseren van een uitbouw of het plaatsen van een dakkapel. Deze werkzaamheden zijn per definitie locatiegebonden. Zij kunnen uitsluitend worden uitgevoerd op de locatie waar de betreffende bebouwing zich bevindt. Het uitvoeren van deze werkzaamheden op een andere locatie is niet mogelijk, aangezien dit geen betrekking zou hebben op de bebouwing binnen de gemeente Soest. Zonder deze werkzaamheden zal de bebouwing in de gemeente Soest in verval raken dan wel niet kunnen worden verduurzaamd, uitgebreid of aangepast en daarmee het doel van de werkzaamheden niet wordt bereikt.

Daarnaast geldt dat vergelijkbare bebouwing in andere gemeenten eveneens wordt beheerd, onderhouden en verduurzaamd. Gelet op het locatiegebonden karakter van de werkzaamheden is er geen redelijk alternatief beschikbaar voor het bereiken van de doelstellingen van de projecten.

Werkwijze en inrichting

Het doel van de aanvraag is het mogelijk maken van beheer, onderhoud, verduurzaming, renovatie en overige werkzaamheden aan bestaande bebouwing. Het uitvoeren van minder of geen werkzaamheden vormt geen reëel alternatief. In beide gevallen worden de verduurzamingsdoelstellingen niet behaald en bestaat het risico dat de bebouwing in verval raakt doordat noodzakelijk onderhoud uitblijft. Indien woningen hierdoor onbewoonbaar worden, zal sloop onvermijdelijk zijn. Dit leidt eveneens tot het verdwijnen van verblijfplaatsen en nestlocaties van beschermde soorten. Om deze redenen is het geen beter alternatief om minder of geen werkzaamheden uit te voeren.
Een ander alternatief is geen gebruik maken van een SMP, maar elk verduurzamingsproject (hoe klein ook) te laten beoordelen door ecologen en het bevoegde gezag. Het niet gebruiken van een SMP zou er volgens u toe leiden dat particulieren de gebruikelijke onderzoeks- en vergunningsplicht vanuit de Omgevingswet moeten laten uitvoeren. De kosten voor deze procedures zijn te hoog om door particulieren gedragen te kunnen worden. Daarnaast is er bij dit alternatief veel sprake van illegaliteit, waardoor dieren gedood worden. Onder een SMP wordt het gehele traject voor particulieren makkelijker gemaakt, waardoor volgens u voorkomen wordt dat (beschermde) dieren worden gedood.

In het kader van deze aanvraag is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van bijzondere verblijfplaatsen en bolwerken van nesten van beschermde soorten. De kleinere verblijfplaatsen en individuele nestlocaties van bijvoorbeeld de gierzwaluw en de huismus kunnen in de praktijk altijd aanwezig zijn. Daarom is gekozen om bij iedere werkzaamheid standaard compensatie aan te brengen. Bij een individueel gebouw kan het echter mogelijk zijn dat er geen kleine verblijfplaats of nestlocatie aanwezig is maar er wel wordt gecompenseerd voor kleine verblijfplaatsen en/of nestlocatie. Dit leidt dan ook per saldo tot een overmaat aan gecompenseerde kleine verblijfplaatsen en nestlocaties. Ter vergelijking: wanneer voor alle werkzaamheden afzonderlijke vergunningen zouden worden aangevraagd, zou alleen compensatie plaatsvinden bij bebouwing waar daadwerkelijk kleine verblijfplaatsen en nestlocaties zijn vastgesteld. Onder het SMP wordt daarentegen bij alle bebouwing waar werkzaamheden plaatsvinden compensatie gerealiseerd. Zo wordt er een overschot aan voorzieningen voor kleine verblijfplaatsen van vleermuizen en nestlocaties voor onder andere de huismus en de gierzwaluw gerealiseerd. Dit betekent dat een alternatief met enkelvoudige aanvragen geen beter alternatief is, omdat bij enkelvoudige aanvragen enkel de verloren kleine verblijfplaatsen en nestlocaties worden gecompenseerd.

De bijzondere verblijfplaatsen van vleermuizen en bolwerken van nesten zijn volledig in kaart gebracht. Deze worden inzichtelijk in de te realiseren SMP-beheersapplicatie, waarin de vastgestelde (bijzondere) verblijfplaatsen, nestlocaties (bolwerken) en bijbehorende beschermingszones inzichtelijk zijn voor vergunninggebruikers die werkzaamheden onder het SMP willen uitvoeren. Waar noodzakelijk worden de bijzondere verblijfplaatsen en de bolwerken gecompenseerd middels een enkelvoudige aanvraag en conform de geldende richtlijnen, zoals opgenomen in de relevante kennisdocumenten van de betreffende soorten. Deze functies mogen niet worden aangetast onder dit SMP. Gelet hierop is er geen beter alternatief voor de voorgestelde werkwijze.

Indien potentiële verblijfplaatsen en nestlocaties zullen worden verstoord, aangetast of vernield, worden gebouwen voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de kwetsbare perioden zorgvuldig ongeschikt gemaakt, zodat aanwezige dieren de verblijfplaatsen en nestlocaties zelfstandig kunnen verlaten en het risico op doden van vleermuizen minimaal is. Bij werkzaamheden waarbij potentiële verblijfplaatsen en nestlocaties behouden blijven, worden maatregelen getroffen om de functionaliteit en toegankelijkheid te waarborgen.

Op deze manier kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd met zo min mogelijk negatieve effecten op de aanwezige soorten. Gelet op het hiervoor genoemde is er geen beter alternatief voor de voorgestelde werkwijze en inrichting voor het bereiken van de doestellingen van de projecten.

Planning
Het doel van de aanvraag is het mogelijk maken van beheer, onderhoud, verduurzaming, renovatie en overige werkzaamheden aan bestaande bebouwing. Deze werkzaamheden worden in basis buiten de kwetsbare perioden van de bijzondere nest- en verblijfplaatsen uitgevoerd. Indien dit niet mogelijk is, of indien bijzondere nest- en verblijfplaatsen worden aangetast of verwijderd, worden deze voorafgaand aan de werkzaamheden op zorgvuldige wijze ongeschikt gemaakt, buiten de kwetsbare perioden van de soorten. In dergelijke gevallen stelt een ecologisch deskundige een ecologisch werkprotocol (hierna: EWP) op. In dat geval worden aanvullende maatregelen getroffen om negatieve effecten op de betrokken soorten zoveel mogelijk te voorkomen, te beperken en waar nodig te compenseren. Daarbij wordt een alternatieve planning met minder negatieve effecten op de soorten meegewogen en, indien mogelijk, toegepast. Het EWP met de voorgestelde maatregelen zal, voorafgaand aan de werkzaamheden, ter beoordeling en goedkeurig aan de gemeente Soest worden voorgelegd. Gelet op het hiervoor genoemde is er geen beter alternatief voor de voorgestelde planning voor het bereiken van de doestellingen van de projecten.

Daarnaast is opgenomen in het SMP dat binnen een periode van twee jaar slechts een deel van de woningen per fase en per CBS-buurt mag worden aangepakt. Concreet betekent dit dat niet meer dan 30% van de woningen binnen een CBS-buurt gelijktijdig wordt gerenoveerd of gesloopt. Wanneer er meer woningen tegelijkertijd zou worden aangepakt, zouden de negatieve effecten op de soorten groter zijn. Wanneer er minder zou worden aangepakt, zou er te weinig mogelijk zijn qua werkzaamheden binnen het plangebied. Door deze spreiding in tijd en ruimte blijft de impact op aanwezige soorten beheersbaar. De vergunninghouder, de gemeente Soest, borgt middels een salderingsboekhouding dat er overzicht is van de locaties en data waarop alternatieve nestlocaties en verblijfplaatsen beschikbaar zijn. Bij grootschalige werkzaamheden kan aan de hand van de salderingsboekhouding worden bepaald of er reeds voldoende alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn voor de vergunde soort-functie-combinaties, of dat er niet meer dan 30% van de woningen binnen een CBS-buurt gelijktijdig worden gerenoveerd of gesloopt.

Conclusie alternatievenafweging
Hiermee heeft u aangetoond dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt en de doelstellingen van de ruimtelijke ingreep worden bereikt. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een omgevingsvergunning in het kader van de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit.

b) Belangenafweging
Aangedragen belangen
We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Voor de gierzwaluw, de huismus, de huiszwaluw en de spreeuw heeft u de omgevingsvergunning aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 8.74j, eerste lid, onder b, aanhef en onder 4° (als primair belang) en onder 1° (als secundair belang), van het Besluit kwaliteit leefomgeving: "ter bescherming van flora en fauna" en "in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid".

Voor de baardvleermuis, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, de kleine dwergvleermuis, de laatvlieger, de meervleermuis, de ruige dwergvleermuis en de tweekleurige vleermuis heeft u de omgevingsvergunning aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, onder b, aanhef en onder 1º (als primair belang) en onder 3º (als secundair belang), van het Besluit kwaliteit leefomgeving: "In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats" en "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

Onderbouwing en beoordeling van belangen
In de onderstaande onderbouwing en beoordeling van de belangen zijn verschillende passages overgenomen uit het SMP van 27 februari en de aanvullingen daarop van 24 december 2025, 27 februari 2026 en 16 maart 2026. Deze passages worden in onderstaande teksten los benoemd en aangeduid.

<u>Belang bescherming flora, fauna en natuurlijke habitats (primair belang)</u>
U heeft aangegeven dat de werkzaamheden nodig zijn om de betreffende soorten op populatieniveau te beschermen omdat een natuurinclusieve uitvoering van de werkzaamheden volgens het opgestelde SMP leidt tot het behoud van en verbeteren van de staat van instandhouding van de aangevraagde soorten.

Het doel van het SMP is om zoveel mogelijk kansen te benutten voor gebouwbewonende soorten, onder andere door consequent natuurvriendelijk te werken en natuurinclusief te bouwen. Hiermee wordt een ecologische plus gerealiseerd en worden negatieve effecten op lokale populaties voorkomen. In het SMP van 27 februari 2026 geeft u aan:

> "Met het SMP worden de betreffende soorten op populatieniveau beschermd. Bij het werken onder het SMP dient er natuurinclusief gebouwd en gerenoveerd te worden. Ook bebouwing die eerder niet geschikt was als nestlocatie of verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten, zal door het realiseren van voorzieningen potentie bieden voor deze soorten. Ook wordt het risico op illegale isolatie door onwetendheid of [onwilligheid] van particulieren teruggedrongen door de beschikbaarheid van het SMP. Hierdoor wordt gewaarborgd dat de staat van instandhouding van de aanwezige gebouwbewonende soorten in de gemeente [Soest] minimaal gelijk blijft en aannemelijk zelfs zal vergroten.
>
> Doordat er bij de geplande werkzaamheden maatregelen worden genomen, wordt voorkomen dat er beschermde soorten gewond raken of gedood worden. Hierdoor wordt voorkomen dat de staat van instandhouding van beschermde soorten af zal nemen.
>
> De gemeente Soest is voornemens om het natuurinclusief bouwen standaard te maken. Hierdoor zullen, op lange termijn, de aanwezige gebouwbewonende soorten kunnen blijven bestaan en [populaties] zelfs uitgebreid worden."
>
> "In juli 2025 heeft het college het Omgevingsprogramma Groen & Landschap (…) [de] ambities vastgesteld. Het SMP is in dit programma geborgd.

Bij het opstellen van het Omgevingsprogramma is Basiskwaliteit Natuur (BKN) een van de uitgangspunten geweest. Aan een actieplan BKN wordt momenteel gewerkt. Ook het Convenant toekomstbestendig bouwen is een bouwsteen geweest voor onze beleidsuitgangspunten. Met de natuurwaardenkaart en bijbehorende factsheet bebouwing (die we actief verstrekken aan initiatiefnemers) leggen we een directe relatie met BKN. Ook zijn BKN en de natuurwaardenkaart de basis bij de advisering aan de intake- en omgevingstafel.

Een van de doelen van het Omgevingsprogramma is het versterken en vergroten van de diversiteit in flora en fauna. In ons programma zijn bv. ambassadeurssoorten (waaronder de huismus) opgenomen. Voor die soorten wordt de biodiversiteit vergroot. Ook is er aandacht voor de 3 V's (veiligheid, voedsel en voortplanting) bij (bouw)ontwikkelingen. Het behouden en versterken van de ecologische kwaliteit is onderdeel van de beheer- en uitvoeringsplannen.
Het SMP hanteert het principe dat renovatieprojecten – ongeacht de aanwezigheid van beschermde soorten – benut worden om voorzieningen te realiseren die bijdragen aan een robuust netwerk van nest- en verblijfplaatsen. Dit sluit aan bij de doelstelling om een ecologische 'plus' te creëren (...). Concreet betekent dit:

- Renovatieprojecten van woningcorporaties:

De gemeente [Soest] gaat afspraken maken met corporaties om standaard voorzieningen op te nemen, zoals:

  - Vogelkasten (bijv. voor huismus, gierzwaluw) in gevels.
  - Vleermuisverblijfplaatsen in spouwmuren of onder dakranden.
  - Groene daken of dakpannen die geschikt zijn voor fauna.

- Renovatie bij particuliere woningen:

De gemeente [Soest] informeert eigenaren actief tijdens omgevingsvergunningprocedures, met aandacht voor:

  - Behoud van bestaande structuren zoals luchtspouwen.
  - Het beschikbaar maken van dakruimte voor nestvoorzieningen.
  - Voorlichting over eenvoudige maatregelen (neststenen, insectenhotels).

Door deze aanpak ontstaat een robuust netwerk van verblijfplaatsen, ook op locaties waar op dit moment geen soorten zijn aangetroffen. Dit draagt bij aan de vergroting van het netwerk aan nestlocaties en verblijfplaatsen (de ecologische plus)."

Er wordt een ecologische verbetering gerealiseerd door een ruime hoeveelheid voorzieningen aan te brengen voor kleine verblijfplaatsen en nestlocaties. Op alle locaties waar werkzaamheden worden uitgevoerd binnen dit SMP wordt gecompenseerd voor deze kleinere verblijfplaatsen en nestlocaties. Dit betekent dat ook compensatie plaatsvindt bij gebouwen waar dergelijke functies voorafgaand aan de werkzaamheden niet aanwezig waren. Hiermee ontstaat automatisch een meerwaarde voor de (beschermde) soorten. Het vergroten van het aanbod nest- en verblijfplaatsen voor beschermde soorten maakt dat er ruimte gecreëerd wordt voor populaties om te groeien en het netwerk aan nest- en verblijfplaatsen uitgebreid en robuuster wordt.
Ook wordt ingezet op de norm van natuurinclusief bouwen bij nieuwbouw en op het inrichten van de buitenruimte met expliciete aandacht voor biodiversiteit. Bij nieuwbouw en herontwikkeling (sloop en nieuwbouw) wordt gestuurd op het realiseren van grotere verblijfplaatsen, zoals toegankelijke spouwmuren voor vleermuizen. Hiermee wordt het bestaande ecologische netwerk versterkt en robuuster gemaakt. Dit resulteert in een gevarieerd en duurzaam aanbod aan verblijfplaatsen voor gebouwbewonende soorten.

U geeft hierover aan:

> "(…) Bij alle nieuwbouwprojecten toetst de gemeente [Soest'op natuurinclusief bouwen. Hierbij wordt gekeken naar verblijfplaatsen voor beschermde soorten en inrichting van functioneel leefgebied in de directe omgeving van de nieuwbouw (de gemeente Soest heeft ook haar handtekening gezet onder het convenant toekomstbestendig bouwen van de Provincie Utrecht)."

We hebben uw onderbouwing van dit belang beoordeeld. Uit uw onderbouwing blijkt dat er inderdaad sprake is van bescherming van flora, fauna en natuurlijke habitats en waarom dit nodig is.

<u>Belang volksgezondheid/openbare veiligheid: asbest, verbeteren woonklimaat en verduurzaming (secundair belang)</u>

Asbest en verbeteren woonklimaat
U heeft daarnaast aangegeven dat de werkzaamheden nodig zijn voor het verwijderen van asbest en verbeteren van woonklimaat. In het SMP van 27 februari 2026 geeft u aan:

> "In veel van de woningen die eind vorige eeuw gebouwd zijn, zijn asbesthoudende materialen gebruikt. Wanneer dit vrijkomt kunnen er gezondheidsrisico's ontstaan, onder andere kan het inademen van asbest leiden tot kanker (RIVM, 2014)."

Vooral de niet-hechtgebonden toepassingen of toepassingen van hechtgebonden asbestvezels in daken vormen een gezondheidsrisico. Hechtgebonden asbesttoepassingen in het dak komen na verloop van tijd vrij door verwering. Het is daarom van belang dat hechtgebonden asbesttoepassingen tijdig worden verwijderd, om gezondheidsrisico's te beperken. U geeft hierover aan:

> "Slechte isolatie van woningen kan daarnaast leiden tot vochtproblemen, wat weer kan leiden tot de vorming van schimmels. Ook het inademen van schimmels kan resulteren in het ontstaan van gezondheidsklachten. Daarnaast kunnen schimmels ervoor zorgen dat de structuur van het huis verzwakt wordt en delen van woningen zo erg kunnen verzwakken dat deze instorten. Deze beide problemen spelen ook bij verschillende huurwoningen in [de gemeente] Soest (Oukhiar & Beijer, 2024). Grootschalige woningverbetering wordt gestimuleerd waardoor de woningen beter geïsoleerd en geventileerd worden. Dit zal een positief effect hebben op de volksgezondheid."

Aan de andere kant kan een te droge woning ook tot problemen leiden. Het verbeteren van het binnenklimaat in woningen is dan ook één van de speerpunten van de Nationale aanpak Milieu en Gezondheid van het RIVM. Grootschalige woningverbetering wordt gestimuleerd waardoor de woningen beter geïsoleerd en geventileerd worden. Hieruit blijkt dat het belang volksgezondheid op de ingrepen van toepassing is. U geeft hierover aan:

> "De uitstoot van CO_2 en de daarbij komende klimaatverandering leiden onder andere tot gezondheidsklachten vanwege luchtvervuiling. Daarnaast kunnen infectieziekten zich makkelijker verspreiden door klimatologische veranderingen. Bij het verduurzamen van woningen zal ook het gebruik van fossiele brandstoffen verminderd kunnen worden. Hiermee wordt de uitstoot van CO_2 verminderd. Als gevolg hiervan zal de luchtkwaliteit verbeterd worden en zal er een gunstige bijdrage worden geleverd aan de klimaatverandering. Dit zal een positief effect resulteren op de volksgezondheid.

> Ten slotte leidt de uitstoot van grote hoeveelheden CO_2 en de daarbij komende opwarming van de aarde ook tot een grotere kans op het ontstaan van extreme weersomstandigheden, zoals extreme neerslag of extreme droogte (Rijksoverheid, 2025). Deze elementen kunnen resulteren in bijvoorbeeld overstroming of bosbranden. Het verminderen van de CO_2-uitstoot zorgt ervoor dat de kans op deze extremen minder is, waardoor het een positief effect heeft op de openbare veiligheid."

We hebben uw onderbouwing van dit belang beoordeeld. Uit uw onderbouwing blijkt dat er inderdaad sprake is van bescherming van de volksgezondheid en openbare veiligheid en waarom dit nodig is.

Verduurzaming
Tot slot heeft u aangegeven dat de werkzaamheden helpen om de verduurzamingsopgave van de Woningwet na te komen:

> "De gemeente Soest heeft onder andere als doel om de gemeente CO_2 neutraal en aardgasvrij te hebben in 2050 (Gemeente Soest, 2023). Onderdeel hiervan is om de energielabels van woningen uiterlijk in 2028 te hebben [verbeterd] naar minimaal label C. Het verduurzamen van particuliere woningen is een onmisbaar onderdeel van de voorgenomen energietransitie."

Het isoleren van woningen heeft niet alleen een gunstige werking op het leefklimaat, maar zorgt er ook voor dat woningen energiezuiniger worden. In het Klimaatverdrag van Parijs hebben 195 landen afgesproken in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur beperkt te hebben tot ruim onder 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord van 2013 en in het Klimaatakkoord van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen.

Het doel van het nationale Klimaatakkoord is in Nederland 49% minder broeikasgassen uit te stoten in 2030 in vergelijking met 1990. Om dit doel te bereiken, hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden in het nationale Klimaatakkoord maatregelen en afspraken vastgelegd. Onder andere over de verduurzaming van 1,5 miljoen bestaande woningen voor 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Om deze doelstelling te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van de bestaande woningen nodig.

Bij woningen die in eigendom zijn van woningcorporaties (dit zijn zo'n 100.000 woningen in Nederland) is de verhuurder verantwoordelijk voor het aanpassen van een woning. De geplande woningrenovaties waarin energiebesparing en andere energieprestatie-verbeterende maatregelen meegenomen zijn, zorgen voor een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. Dit leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. U geeft hierover aan:

> "Op dit moment is het overgrote deel van het energiegebruik in Nederland afkomstig van fossiele bronnen. Om de klimaatdoelstellingen te halen is een transitie nodig naar andere energiebronnen. In het koersdocument Omgevingsvisie en het Coalitieakkoord "Nieuwe Energie voor Utrecht" heeft de provincie de ambitie uitgesproken om uiterlijk in 2040 energieneutraal te zijn. De gemeente [Soest] heeft als ambitie om in 2025 CO_2-neutraal en aardgasvrij te zijn, gelijk aan de landelijke doelstelling vanuit het Klimaatakkoord. De overstap op hernieuwbare energie is alleen mogelijk als de energiebehoefte voor verwarming drastisch lager wordt. Tegelijkertijd zijn duurzamere verwarmingsmethoden zoals warmtepompen alleen inzetbaar in optimaal geïsoleerde gebouwen. Hiervoor moeten woningen dus veel beter geïsoleerd worden dan nu het geval is. Het verduurzamen van particuliere woningen is daarom een essentieel onderdeel van de energietransitie ter voorkoming van verdere klimaatverandering. Het verduurzamen van woningen is daarnaast wettelijk verplicht middels de Woningwet."

De verduurzaming van bestaande woningen is daarom in het belang van de volksgezondheid.

Door klimaatverandering is niet alleen de volksgezondheid, maar ook de openbare veiligheid in het geding. In de "Nationale Veiligheid Strategie" van 2019 wordt klimaatverandering, in combinatie met de (versnelde) zeespiegelstijging, aangemerkt als een risico voor de samenleving. In Nederland vergroot klimaatverandering bijvoorbeeld het risico op overstromingen (vanuit zee en/of vanuit een rivier). In de "Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid" van het Analistennetwerk Nationale Veiligheid (2022) wordt beschreven dat klimaatverandering verschillende nationale dreigingen versterkt. Door klimaatverandering wordt de kans op weersextremen groter. Dit is bijvoorbeeld extreme neerslag, extreme hitte en extreme droogte. Dit zijn op zich al bedreigingen voor de nationale veiligheid, maar de extremen kunnen ook leiden tot verstoringen in de vitale infrastructuur, zoals de drinkwater-, elektriciteits- en telecomvoorzieningen. Verduurzaming heeft als doel de klimaatverandering te beperken. Daarom is verduurzaming ook in het belang van de openbare veiligheid.

We hebben uw onderbouwing van dit belang beoordeeld. Uit uw onderbouwing blijkt dat er inderdaad sprake is van een dwingende reden van groot openbaar belang en waarom dit nodig is.

Conclusie belangenafweging
We hebben uw onderbouwing van de belangen beoordeeld. Uit de onderbouwing en de stukken blijkt dat er inderdaad sprake is van bescherming van flora, fauna en natuurlijke habitats, en het verbeteren van de volksgezondheid en verduurzaming van woningen.

Hiermee heeft u aangetoond dat de werkzaamheden nodig zijn vanwege een wettelijk erkend belang. Het belang van de ingreep weegt in dit geval zwaarder dan het beschermingsbelang van de gierzwaluw, de huismus, de huiszwaluw, de spreeuw, de baardvleermuis, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, de kleine dwergvleermuis, de laatvlieger, de meervleermuis, de ruige dwergvleermuis en de tweekleurige vleermuis waarvoor voldoende maatregelen worden getroffen. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een omgevingsvergunning in het kader van de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit.

c) Ecologische beoordeling
Uitgevoerd onderzoek
U heeft het plangebied laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingrepen hebben op de aanwezige beschermde soorten en deze onderzoeken aangeleverd bij de aanvraag. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek naar de soorten waarvoor deze vergunning verleend wordt.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten
De gemeente Soest is voornemens bij de implementatie van het SMP gebruik te maken van een SMP-beheersapplicatie, waarin de vastgestelde (bijzondere) verblijfplaatsen, nestlocaties (bolwerken) en bijbehorende beschermingszones inzichtelijk zijn voor vergunninggebruikers die werkzaamheden onder het SMP willen uitvoeren.

Vogelsoorten

- **Gierzwaluw**

Van de gierzwaluw zijn in totaal 185 nestlocaties vastgesteld binnen de gemeente Soest, wat overeenkomst met 185 broedparen. Met de onderzoeksmethodiek zijn de belangrijke bolwerken (≥5 nesten) van de gierzwaluw goed in beeld gebracht, maar is er waarschijnlijk wel een onderschatting van het totaal aantal nesten.

Het grootste aantal nestlocaties is aangetroffen in de woonkern Soest. De meeste nesten zijn aangetroffen in de buurten 'Soestdijk', 'De Zoom' en 't Hart', waar enkele bolwerken aanwezig zijn. Verspreid over de rest van de woonkern Soest komen er ook gierzwaluwnesten voor, maar in lagere aantallen. Hoewel het totaal aantal nesten in de woonkern Soest hoger is dan in de woonkern Soesterberg, is een lokale dichtheid in de hele gemeente Soest van meer dan 10 nesten in één hectare niet voorgekomen. Uit een nadere analyse van de bebouwing blijkt dat het merendeel van de bebouwing in de gemeente Soest ongeschikt lijkt te zijn voor gierzwaluw: de kantpannen bij de rijtjeswoningen sluiten erg nauw aan.
In de woonkern Soestduinen zijn geen gierzwaluwnesten vastgesteld. In de woonkern Soesterberg zijn relatief lage dichtheden van gierzwaluwnesten waargenomen. Er zijn in de woonkern Soesterberg geen bolwerken (≥5 nesten per hectare) aangetroffen. In de woonkern Soesterberg is op enkele locaties op straatniveau een hogere dichtheid aangetroffen. Het is onbekend waarom de gierzwaluw in zulke lage dichtheden in de woonkern Soesterberg voorkomt. Op basis van de bouwjaren van de woningen in de woonkern Soesterberg zou een groot deel van de woningen geschikt moeten zijn voor de gierzwaluw. Een nadere analyse van de bebouwing wijst uit dat de kantpannen bij de rijtjeswoningen erg nauw aansluiten. Daarnaast lijken er aan de voor-, en achterzijde onder de dakgoten geen beschikbare openingen van voldoende ruimte aanwezig te zijn. Hoewel de gemeente Soest een groene uitstraling heeft en er in de ruime omgeving voldoende groen en daarmee voedsel aanwezig is, is de limiterende factor voor de gierzwaluw binnen de woonkern Soesterberg de geschiktheid van de bebouwing.

- **Huismus**

In totaal zijn in de gemeente Soest 570 nesten van de huismus aangetroffen. Op basis van de aangetroffen nestlocaties zijn er naar schatting 570 broedparen van de huismus in de gemeente Soest aanwezig.
De nestlocaties zijn verspreid over de woonkernen Soesterberg en Soest aangetroffen, maar clusters met grotere dichtheden van huismusbroedparen zijn voornamelijk aangetroffen in het westen van de woonkern Soesterberg; in de wijk Soesterberg Kom, en in de buurt 'De Zoom', de buurt 'Soestdijk' en de buurt 'Soest-Midden' in de woonkern Soest. In de woonkern Soestduinen zijn geen huismussen waargenomen.

In bijna elke wijk in de gemeente Soest zijn huismussen aanwezig, met uitzondering van wijken en bedrijventerreinen die gekenmerkt worden door bebouwing (bedrijfspanden) met platte daken en loodsen, zoals de buurten 'De Grachten' en 'De Eng' in Soest.

Verspreid over de deelgebieden komt de huismus in relatief grotere getallen voor. Het hoogste aantal nesten per hectare bedraagt 25 nesten. Dergelijke hotspots met een hoog aantal huismusnesten per hectare zijn aangetroffen in ruim opgezette wijken zijn met betrekkelijk veel groenstructuren en daarentegen weinig hoge bomen. De huizen zijn niet allemaal strak afgewerkt, de tuinen hebben een landelijke inrichting met haagjes (liguster), verspreid staande coniferen en vijvertjes. In de bedrijventerreinen broedt de huismus in zeer lage dichtheden. De bebouwing is daar relatief vaak ongeschikt en er ontbreekt aan andere elementen van het leefgebied van de soort.

- **Huiszwaluw**

In totaal zijn er 34 nestlocaties van de huiszwaluw aangetroffen. Nesten werden alleen aangetroffen in Soest, voor het overgrote deel in de wijk 't Hart-Soestdijk aan de noordzijde van Soest. Enkele nesten zijn aangetroffen in de buurt 'Midden' en de buurt 'Soest-Zuid'. In de woonkernen Soestduinen en Soesterberg is geen enkele huiszwaluw waargenomen. Van de 34 aangetroffen nesten bevinden zich er zeventien nesten in kunstnesten en zeventien nesten in natuurlijke nesten.

Op basis van de aangetroffen nestlocaties wordt het aantal broedparen van de huiszwaluw binnen de gemeente Soest geschat op 34. Met de onderzoeksmethodiek bestaat de kans dat niet alle nestlocaties zijn vastgesteld. Ook bestaat de populatie daarnaast uit individuen die geen broedpaar vormen. De verwachting voor gemeente Soest is dat de populatie bestaat uit circa 68 individuen.

- **Spreeuw**

In totaal zijn er 76 nestlocaties en van de spreeuw aangetroffen, waarvan 72 nesten in de woonkern Soest en vier nesten in de woonkern Soesterberg. Nesten werden in de woonkern Soest vooral aangetroffen in de wijk 't Hart-Soestdijk in het noorden, de wijk De Eng-Soest Midden en de wijk Overhees. In de woonkern Soestduinen zijn geen nesten van de soort vastgesteld.

Op basis van de aangetroffen nestlocaties wordt het aantal broedparen van de spreeuw binnen de gemeente Soest geschat op 76. Met de onderzoeksmethodiek bestaat de kans dat niet alle nestlocaties zijn vastgesteld. Ook bestaat de populatie daarnaast uit individuen die geen broedpaar vormen. De verwachting voor gemeente Soest is dat de populatie bestaat uit circa 152 individuen.

Vleermuissoorten

- **Baardvleermuis**

Tijdens het onderzoek zijn geen waarnemingen gedaan van de baardvleermuis. De baardvleermuis is een redelijk zeldzame verschijning in Nederland, maar één van zijn concentratiegebieden is in de provincie Utrecht. Naar verwachting komt de baardvleermuis meer voor in gebouwen in het buitengebied of randen van woonkernen. In enkele ondergrondse winterverblijfplaatsen (zoals bunkers) in het gebied tussen de woonkernen Soest en Soesterberg, maar buiten de scope van het SMP, is de aanwezigheid van baardvleermuizen bekend (NDFF, 2026). De aanwezigheid van kleine zomer- en paarverblijfplaatsen kunnen in de gemeente Soest niet worden uitgesloten. Van de soort is namelijk bekend dat deze gebruik maakt van vleermuiskasten, zolders, ruimte achter gevelbetimmering en vensterluiken van gebouwen.

- **Gewone dwergvleermuis**

Alle functies van de gewone dwergvleermuis zijn binnen de gemeente Soest aangetroffen. Er zijn in totaal tien kraamkolonies vastgesteld, waarvan acht kraamkolonies in de woonkern Soest verdeeld over zestien kraamverblijfplaatsen, en twee in de woonkern Soesterberg, die tevens verdeeld zijn over twee kraamverblijfplaatsen. Daarnaast zijn dertien (indicaties van) massawinterverblijfplaatsen vastgesteld, waarvan twaalf in de woonkern Soest en één in de woonkern Soesterberg. De massawinterverblijfplaatsen in de woonkern Soest zijn voornamelijk aangetroffen in de buurten 'Klaarwater', 'Smitsveen' en 'Soestdijk'. De massawinterverblijfplaats in de woonkern Soesterberg bevindt zich in de buurt 'Soesterberg Kom'.

In de woonkern Soestduinen zijn geen kraamverblijfplaatsen of massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen tijdens het onderzoek of bekend uit verspreidingsgegevens (NDFF, 2026). Wel zijn rond de woonkern Soestduinen foeragerende individuen vastgesteld (NDFF, 2026), wat er op duidt dat het gebied in en rond de woonkern Soestduinen wel gebruikt wordt door de soort.

Afgezien van de kraamverblijfplaatsen en de massawinterverblijfplaatsen die een belangrijke functie vervullen in het netwerk van de soort, zijn ook zomer- en paarverblijfplaatsen te verwachten in de bebouwing. Dit type verblijfplaatsen stellen minder specifieke eisen aan de bebouwing en kunnen daarom in elk gebouw, met potentieel geschikte verblijfplaatsen, worden aangetroffen. De waargenomen paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn meegewogen als indicator voor de structurele aanwezigheid van territoriale mannetjes en het habitatgebruik als onderdeel van het functionele leefgebied, maar geven op zichzelf staand geen betrouwbare inschatting van de totale populatieomvang. De populatie van de gewone dwergvleermuis in de gemeente Soest wordt op circa 775 individuen geschat.

- **Gewone grootoorvleermuis**

De gewone grootoorvleermuis is gedurende het onderzoek (de nulmeting) niet vastgesteld in de gemeente Soest. De soort is, inclusief sporen, wel tijdens aanvullende kerkzoldertellingen aangetroffen op de zolders van de Heilige Familiekerk en de Oude Kerk in de woonkern Soest, en in de St. Carolus Barromoeüskerk in de woonkern Soesterberg. In totaal zijn er van, naar schatting, tien individuen van de gewone grootoorvleermuis sporen waargenomen of waarnemingen gedaan.

De aangetroffen gewone grootoorvleermuizen in kerktorens en kerkzolders betroffen veelal slechts enkele individuen. Een (grootschalige) kraamkolonie is niet vastgesteld. Het vermoeden bestaat dat de kraamkolonies zich in het buitengebied bevinden en de gewone grootoorvleermuis wel gebruik maakt van de (donkere) groenstructuren in de gemeente Soest. Op basis van de aangetroffen sporen en waarnemingen wordt de populatiegrootte van de gewone grootoorvleermuis binnen de gemeente Soest op ongeveer 25 individuen geschat.

- **Kleine dwergvleermuis**

De kleine dwergvleermuis is tijdens het onderzoek incidenteel waargenomen in de gemeente Soest en middels geluidsopnamen vastgesteld. Er zijn geen kraamverblijfplaatsen van de kleine dwergvleermuis aangetroffen. Vanwege de vastgestelde (geluids)waarnemingen en gelet op de verspreiding van de soort in de regio kunnen kleine verblijfplaatsen zoals zomer- of paarverblijfplaatsen kunnen niet worden uitgesloten binnen de gemeente Soest. Van de soort is namelijk bekend dat deze gebruik maakt van ruimten zoals een spouw, daklagen, ruimte achter gevelbetimmering en vleermuiskasten.

- **Laatvlieger**

De laatvlieger is aangetroffen in het plangebied. Er zijn in totaal twee kraamkolonies van de laatvlieger vastgesteld, waarvan één in de woonkern Soest en één in de woonkern Soesterberg.

De kraamkolonie die is vastgesteld in de woonkern Soest varieerde qua grootte tussen 64 en 97 uitvliegende dieren. Deze kraamkolonie lijkt naast de vastgestelde verblijfplaatsen gebruik te maken van één of meer andere verblijfplaatsen, echter zijn deze tijdens het onderzoek niet vastgesteld in of binnen een straal van 6 km rondom de gemeente Soest.

De overige waargenomen laatvliegers in de gemeente Soest zijn veelal solitair of in tweetallen in een verblijfplaats aangetroffen. Dit indiceert dat een deel van de verblijfplaatsen binnen het netwerk op significante afstand van de gemeente Soest ligt.

In de woonkern Soesterberg is een kraamkolonie vastgesteld met 14 uitvliegende dieren. Deze kraamkolonie maakt gebruik van minimaal twee woningen in deze wijk. In de woningen in de directe omgeving van deze kraamkolonie zijn tijdens het telemetrieonderzoek tevens meerdere uitvliegende mannelijke dieren vastgesteld.

Omdat de laatvlieger is waargenomen binnen de gemeente Soest en de soort wijdverspreid voorkomt, kan worden aangenomen dat er zomer- en paarverblijfplaatsen in de gemeente Soest aanwezig zijn. Verblijfplaatsen van deze soort zijn bekend in spouwmuren, achter gevelbetimmering, onder daklijsten, dakpannen en vensterluiken. Ook wordt de soort op (kerk)zolders aangetroffen.

In de woonkern Soest zijn een aantal essentiële vliegroutes van de laatvlieger vastgesteld, met name de bomenrijen langs de open landbouwvelden van de buurt 'De Eng', en de bomenrijen tussen de open velden in de buurt ''t Hart'. Bij diezelfde open velden is essentiële foerageergebied van de laatvlieger vastgesteld.
Door de onderzoeksmethode bestaat de kans dat verblijfplaatsen zijn gemist en naar verwachting is er een onderschatting van het werkelijke aantal aanwezige verblijfplaatsen in gemeente Soest. De populatiegrootte van de laatvlieger in de gemeente Soest wordt op circa 225 individuen geschat.

- **Meervleermuis**

Tijdens het onderzoek is de meervleermuis slechts eenmaal waargenomen. Dit betrof een foeragerend individu op 7 juli 2024. In Baarn is een kraamkolonie meervleermuizen bekend. De soort jaagt op insecten tot op 10-20 km afstand van de verblijfplaats. In de loop van de nacht worden grote totale afstanden afgelegd. Het is aannemelijk dat via de Eem een enkeling of een kleine groep dieren in de woonkern Soest komt om te foerageren. Het gebrek aan frequente geluidswaarnemingen in de woonkernen Soest (3 geluidswaarnemingen), Soestduinen (0 geluidswaarnemingen) en Soesterberg (0 geluidswaarnemingen) onderschrijft deze conclusie. Een kraamverblijfplaats of (grote) mannenverblijfplaats binnen de gemeente Soest is niet vastgesteld. Echter, gelet op de aanwezige kolonie in Baarn, het gebruik van de Eem en de bekende verspreidingsgegevens, kan niet worden uitgesloten dat gedurende de looptijd van de vergunning de soort zich in de gemeente Soest vestigt. Ook de aanwezigheid van jaarrond gebruikte verblijfplaatsen door één of enkele individuen kan niet worden uitgesloten. Verblijfplaatsen van de soort worden namelijk aangetroffen op (kerk)zolders, in spouwmuren en onder dakpannen.

- **Ruige dwergvleermuis**

Kraamverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis zijn in Nederland zeer zeldzaam. In de gemeente Soest zijn tijdens het onderzoek geen kraamverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis aangetroffen. Tijdens onderzoek in het najaar zijn achttien paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis aangetroffen in Soest. De paarverblijfplaatsen zijn met name in het midden en het zuiden van de woonkern Soest aangetroffen, in de wijken Smitsveen, De Eng-Soest Midden en Soest-Zuid.

Daarnaast is de ruige dwergvleermuis een migrerende soort die voornamelijk tijdens de migratieperiode wijdverspreid in Nederland voorkomt. Het aantal aanwezige individuen fluctueert jaarlijks in deze periode, waardoor het lastig is om een betrouwbare inschatting te geven van de populatiegrootte.

Het aantal vastgestelde verblijfplaatsen vormt naar verwachting een onderschatting van het werkelijke aantal aanwezige verblijfplaatsen. Op basis van het aantal vastgestelde paarterritoria in het najaar wordt de populatiegrootte van de ruige dwergvleermuis op ongeveer 45 individuen geschat.

- **Tweekleurige vleermuis**

De tweekleurige vleermuis is tijdens het onderzoek niet waargenomen. Uit de rapportage "De provinciale status van 20 soorten in de provincie Utrecht" van Elders et al. (2025) blijkt dat de aanwezigheid van kraamverblijfplaatsen van tweekleurige vleermuis binnen de gemeente Soest op dit moment onwaarschijnlijk is. Gelet op bekende verspreidingsgegevens en het gegeven dat tweekleurige vleermuizen over langere afstanden trekt, kunnen zomer- of paarverblijfplaatsen ook op grotere afstand van de bekende kraamkolonie in de provincie Utrecht aanwezig zijn. De aanwezigheid van zomer- en paarverblijfplaatsen kan niet worden uitgesloten in de gemeente Soest.

Staat van instandhouding

Vogelsoorten

- **Gierzwaluw**

Landelijk

In de broedperiode is de gierzwaluw een algemeen voorkomende soort in Nederland, waarbij ze voornamelijk in stedelijk gebied aanwezig kunnen zijn (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al., 2018). De aantallen en aantalsontwikkelingen van gierzwaluwen zijn momenteel onduidelijk. Er wordt geschat dat het aantal broedparen tussen de 45.000 en 70.000 ligt (Gierzwaluw. Stats.sovon.nl. Sovon, 2022). Vanaf 2007 is de broedpopulatie van de gierzwaluw significant afgenomen (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al., 2022). De gierzwaluw gebruikt vaak jaren achtereen dezelfde nestplaats (Kennisdocument Gierzwaluw, BIJ12 2023), maar is een mobiele soort die zich door heel Nederland verspreidt. Het verspreidingsgebied is hierdoor beoordeeld als 'gunstig' (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al., 2018).

Sovon beoordeelde de landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw in 2013 nog als 'gunstig' (Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn. Vogel et al., 2013). Logemann et al. (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding vijf jaar later als 'ongunstig – ontoereikend'.

In de artikel 17-rapportage (zes-jaarlijkse rapportage over de staat van instandhouding van soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn) wordt de populatietrend op korte termijn (2006-2018) beoordeeld als 'afnemend' en op lange termijn (1979-2018) als 'onbekend'. In de artikel 17-rapportage wordt de verspreidingstrend van de soort op zowel korte termijn (2006-2018) als op lange termijn (1979-2018) als 'stabiel' beoordeeld (European Environmental Agency, 2019).

Provinciaal

De broedpopulatie in de provincie Utrecht wordt geschat op 2.070-3.220 broedparen, 5% van de totale populatie van Nederland (Sovon, 2018-2020). Woningrenovatie, nieuwbouw en het Bouwbesluit-verbod van openingen (zoals stootvoegen) in woningen hebben invloed op het aantal nestgelegenheden voor gierzwaluwen. Hierdoor is de kwaliteit van het leefgebied afgenomen (Kennisdocument Gierzwaluw, BIJ12 2023). De bedreiging van renovatie- en nieuwbouwprojecten op de verblijfplaatsen van gierzwaluwen is ook in de provincie Utrecht en in de gemeente Soest aanwezig. Het is daardoor de verwachting dat de provinciale status niet afwijkt van de landelijk staat van instandhouding.

Lokaal
De bedreiging van renovatie- en nieuwbouwprojecten op de nestlocaties van de gierzwaluw is ook in de gemeente Soest aanwezig. Er is geen reden om aan te nemen dat de lokale (gemeentelijke) staat van instandhouding verschilt van de landelijke staat van instandhouding en de provinciale status.

Over de lokale staat van instandhouding geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "De gierzwaluw laat, in vergelijking met literatuur, een zeer lage dichtheidskaart zien [binnen de gemeente]. Het lijkt erop dat de lokale populatie geen grote aantallen kent. (...) De lokale populatie gierzwaluw in de gemeente Soest kent een [laag] aantal [van 185 broedparen]. Doordat er voor elke te renoveren woning voorzieningen terug komen, kan er in de toekomst nestgelegenheid gecreëerd worden. Gezien de groene omgeving binnen het stedelijk gebied en ook in de directe omgeving, zal voedsel geen limiterende factor zijn. Hierdoor is groei van de populatie mogelijk."

- **Huismus**

Landelijk
De huismus komt in vrijwel heel Nederland voor (Kennisdocument Huismus, BIJ12 2023). De kwaliteit van het leefgebied van de huismus is de afgelopen jaren afgenomen door onder andere renovatie en isolatie van gebouwen, een kleiner voedselaanbod, minder beschutting (Kennisdocument Huismus, BIJ12 versie 2.0, 2022) en roofdieren (Kennisdocument Huismus, BIJ12 versie 1.0, 2017).

De huismussenpopulatie werd in 2017 tussen de 600.000 en 1 miljoen broedparen geschat. Sinds midden jaren '80 is de landelijke populatie huismussen met ruim 60% afgenomen, met een significante afname in de jaren '90 (Broedvogels in Nederland in 2017. Boele et al., 2019). Het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM) geeft in recente metingen een stabiele huismussenpopulatie sinds het jaar 2000 weer (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al., 2022). Gegevens van het Punt Transect Tellingen Project tonen echter een lichte afname (Huismus en Ringmus in Nederland meer dan 40 jaar gevolgd. Van Manen, 2020). Sovon beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de huismus als 'zeer ongunstig' (Staat van instandhouding van soorten van de Vogelrichtlijn zonder instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebieden. Foppen & Vogel, 2022).

In de artikel 17-rapportage wordt de populatietrend op korte termijn (2006-2018) beoordeeld als 'toenemend' en op lange termijn (1979-2018) als 'afnemend'. In de artikel 17-rapportage wordt de verspreidingstrend van de soort op zowel korte termijn (2006-2018) als op lange termijn (1979-2018) als 'stabiel' beoordeeld (European Environmental Agency, 2019).

Provinciaal
De broedpopulatie in de provincie Utrecht wordt geschat op 27.000-45.000 broedparen, dit is 5% van de totale populatie van Nederlandse (Sovon, 2018-2020). De trend in verspreiding en populatie van de huismus in de provincie Utrecht is echter nog onbekend. Doordat op provinciaal niveau dezelfde dreigingen voor de kwaliteit van het leefgebied aanwezig zijn, wordt verwacht dat de provinciale trend niet afwijkt van de landelijke populatietrend.

Lokaal
De bedreiging van renovatie- en nieuwbouwprojecten op de nestlocaties van de huismus is ook in de gemeente Soest aanwezig. Er is geen reden om aan te nemen dat de lokale (gemeentelijke) staat van instandhouding verschilt van de landelijke staat van instandhouding en de provinciale status.

Over de lokale staat van instandhouding geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "Voor de huismus geldt dat er binnen de gemeente Soest enkele kernpopulaties aanwezig zijn met meer dan 25 nesten [en er zijn in totaal 570 nesten zijn aangetroffen binnen de gemeente Soest]. De deelgebieden om de kernpopulaties heen lijken ook kleinere populaties te huisvesten, waardoor uitwisseling van genen mogelijk lijkt. Echter duiden de resultaten op een relatief lage dichtheid, in vergelijking met de literatuur."

- **Huiszwaluw**

Landelijk

Over de landelijke staat van instandhouding geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "Qua landelijke aantallen namen sinds 1970 mogelijk een half miljoen broedparen sterk af. De soort verdween in deze periode uit nagenoeg alle grote steden, terwijl de aantallen in dorpen en kleine steden onder druk stonden. Sinds de eeuwwisseling vertonen de aantallen enig herstel. In de afgelopen 12 jaar is een significante toename (<5%) waarneembaar, waardoor de trend op landelijk niveau inmiddels gunstig is."

De geschatte landelijke broedpopulatie bestaat uit 99.000-110.000 paren (Goutbeek et al., 2025). De staat van instandhouding van de huiszwaluw als broedvogel in Nederland is 'zeer ongunstig' (Adams et al., 2020; Foppen R. & Vogel R., 2022). De geschatte broedpopulatie in provincie Utrecht is 2.460-3.480 broedparen, ongeveer 3% van de landelijke broedpopulatie. In de laatste twaalf jaar is in de provincie geen significante aantalsverandering vastgesteld in het aantal broedparen (Sovon, 2026).

In de artikel 17-rapportage wordt de populatietrend op korte termijn (2006-2018) beoordeeld als toenemend en op lange termijn (1979-2018) als afnemend. In de artikel 17-apportage wordt de verspreidingstrend van de soort op zowel korte termijn (2006-2018) als op lange termijn (1979-2018) als 'stabiel' beoordeeld (European Environmental Agency, 2019).

Provinciaal

De landelijke trends die een bedreiging vormen voor de huiszwaluw zijn ook in de provincie Utrecht en de gemeente Soest aanwezig. Het is daardoor de verwachting dat de provinciale status niet afwijkt van de landelijke staat van instandhouding.

Lokaal

Er is geen reden om aan te nemen dat de lokale (gemeentelijke) staat van instandhouding verschilt van de landelijke staat van instandhouding en de provinciale status.

Over de lokale staat van instandhouding geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "In totaal zijn tijdens [het onderzoek] 34 actieve nesten waargenomen, waarvan 17 kunstnesten en 17 natuurlijke nesten. Deze nesten zijn enkel in bepaalde deelgebieden vastgesteld, namelijk [in deelgebied] 13, 14, 20 en 21. De eisen aan een nestlocatie van een huiszwaluw komt nauw, ze maken alleen een nest onder witte overstekken. Aannemelijk levert het gebrek aan witte overstekken een limitatie aan het aantal beschikbaar nestlocaties op. De huiszwaluw lijkt al meer dan 10 jaar in de desbetreffende gebieden voor te komen, waardoor er aannemelijk is gemaakt dat het een levensvatbare populatie betreft (NDFF 2015-2025)."

- **Spreeuw**

Landelijk

De staat van instandhouding van de spreeuw als broedvogel in Nederland is 'zeer ongunstig' (Adams et al., 2020; Foppen & Vogel, 2022). De geschatte landelijke broedpopulatie bestaat uit 530.000-610.000 broedparen (Goutbeek et al., 2025).

In de artikel 17-rapportage wordt de populatietrend op korte termijn (2006-2018) beoordeeld als 'afnemend' en op lange termijn (1979-2018) ook. In de artikel 17-rapportage wordt de verspreidingstrend van de soort op zowel korte termijn (2006-2018) als op lange termijn (1979-2018) als 'stabiel' beoordeeld (European Environmental Agency, 2019).

Provinciaal

De geschatte broedpopulatie in provincie Utrecht is 20.800-36.400 broedparen (Sovon 2018-2020), ongeveer 5% van de landelijke broedpopulatie. Sinds 2004 is in de provincie Utrecht geen significante aantalsverandering vastgesteld in het aantal broedparen (Sovon).

Over de provinciale status geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "(...) Gemiddeld worden er jaarlijks in de periode 2012-2017 42.836 spreeuwen geteld (bron: Trektellen). Landelijk is de spreeuw als broedvogel de afgelopen decennia achteruitgegaan (Sovon, 2018). Echter van afname is de afgelopen jaren niet langer sprake, de landelijk populatie is sinds begin 2000 stabiel gebleven. Binnen de provincie Utrecht is de inentiele afname minder zichtbaar. De afgelopen jaren is er sprake van een stabiele trend. Oorzaak van deze afname wordt toegeschreven aan een verslechterde overleving van jonge spreeuwen, mogelijk als gevolg van een minder aanbod aan geschikt foerageerhabitat en een toename in predatiedruk (Versluijs et al., 2016). De aantallen spreeuwen buiten de broedperiode laten, zowel landelijk als binnen de provincie Utrecht, een afnemende trend zien."

Lokaal

De landelijke trends die een bedreiging vormen voor de spreeuw zijn ook in de provincie Utrecht en de gemeente Soest aanwezig. Het is daardoor de verwachting dat de lokale staat van instandhouding hetzelfde is als de landelijke.

Over de lokale staat van instandhouding geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "Tijdens [het onderzoek] zijn er in totaal 76 actieve nesten waargenomen. Dit betreft een te verwachten aantal voor stedelijk gebied. In totaal zijn in de gemeente Soest circa 1.750 waarnemingen van spreeuw gedaan (NDFF 2015-2025). Dit duidt op een levensvatbare populatie. Wel valt op dat in enkele deelgebieden geen enkele spreeuwennesten zijn waargenomen. Dat heeft mogelijk te maken met de geschiktheid van bebouwing en/of voldoende groenstructuren."

Vleermuissoorten

- **Baardvleermuis**

Landelijk

De landelijke staat van instandhouding van de baardvleermuis is 'matig ongunstig'. Een referentiewaarde van 2.500-4.000 volwassen dieren wordt voldoende geacht voor een duurzame populatie (Ottburg & van Swaay, 2014). In de artikel 17-rapportage wordt de populatie over de periode van 2012-2017, geschat op 1.000-6.000 individuen, met als beste schatting 3.500 individuen (European Environmental Agency, 2019).

De populatietrend is bepaald aan de hand van tellingen in winterverblijven. Het zwaartepunt van de verspreiding in de winter ligt in het rivierengebied, de hogere zandgronden, het heuvelland en de landgoederenzone in de duinen. De trend over de periode 1986-2020 laat een 'matige toename' zien (significante toename van ≤ 5%), echter laat de trend voor de laatste twaalf jaar een 'matige afname' (significante afname ≤ 5%) zien. De trend wordt daarom beoordeeld als 'verslechterend' (Overwinterende vleermuizen in Nederland in 1986-2020 op basis van het NEM Meetprogramma Wintertellingen Vleermuizen, La Haye & van der Meij, 2022).

In de artikel 17-rapportage wordt leefgebied beoordeeld als 'onbekend' (European Environmental Agency, 2019). Met name kraamverblijfplaatsen staan onder druk omdat geschikte locaties (oude gebouwen, kerken/kerkzolders) verdwijnen. Geschiktheid van het foerageergebied in bossen lijkt licht te stijgen omdat bossen ouder worden en vanwege het toepassen van duurzamer bosbeheer. Naar verblijfplaatsen is onvoldoende onderzoek gedaan.

Provinciaal en lokaal

Over de provinciale status en de lokale staat van instandhouding geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "Regionaal (provinciaal) kan de baardvleermuis lokaal als present maar relatief zeldzaam worden aangemerkt. Regionale monitoring (zoals NDFF/waarneming) kan inzicht geven in verspreidingstrends, maar er zijn geen duidelijke aanwijzingen dat regionale status sterk afwijkt van landelijke situatie."
>
> "Aangezien de soort in Nederland wijdverspreid maar vaak in lage dichtheden voorkomt en lastig te detecteren is, moet lokaal veldonderzoek (bijv. detectornetwerk, uitvliegonderzoek) de aanwezigheid en trend bevestigen. Bij afwezigheid van sterke bewijsvoering kan – met landelijke en regionale trends – conservatief worden aangenomen dat de instandhoudingsstatus lokaal overeenkomt met het landelijke beeld: geen directe bedreiging op landelijke schaal, maar kwetsbaar."

Er is geen reden om aan te nemen dat de provinciale status en de lokale (gemeentelijke) staat van instandhouding verschillen van de landelijke staat van instandhouding.

- **Gewone dwergvleermuis**

Landelijk

Het verspreidingsgebied dat groot genoeg wordt geacht voor duurzaam voortbestaan van de gewone dwergvleermuis, de referentiewaarde, is geheel Nederland (Ottburg & van Swaay, 2014). De soort is in bijna alle 10x10 kilometerhokken met landoppervlak van Nederland waargenomen. De meest recente verspreidingstrend is bepaald aan de hand van NEM Vleermuis Transect Tellingen sinds 2015 en toont een matige toename. De verspreiding wordt in de artikel 17-rapportage van 2019 beoordeeld als 'gunstig' (European Environmental Agency, 2019).

De exacte landelijke populatieomvang is niet bekend. Een referentiewaarde van 300.000-600.000 volwassen dieren wordt voldoende geacht voor een duurzame populatie (Ottburg & van Swaay, 2014). In de artikel 17 rapportage wordt de populatie geschat op 200.000-600.000 individuen. De meest recente populatietrend is bepaald aan de hand van NEM Vleermuis Transect Tellingen sinds 2015 en toont een matige toename. De populatieomvang wordt in de artikel 17-rapportage beoordeeld als 'onbekend', vanwege het ontbreken van een statistisch betrouwbare trend over de periode 2006-2017 (European Environmental Agency, 2019).

In de artikel 17-rapportage van 2019 wordt het leefgebied beoordeeld als 'onbekend'. In de periode 2006-2017 was het leefgebied qua oppervlak en kwaliteit voldoende voor duurzaam voortbestaan. De gewone dwergvleermuis is in Nederland grotendeels afhankelijk van bebouwing voor zijn verblijfplaatsen. In "De provinciale status van 20 soorten in de provincie Utrecht" van Elders et al., 2025, wordt het leefgebied van de soort beoordeeld op basis van expert judgement. Het verblijfshabitat wordt bedreigd door onder andere renovatie in het kader van de energietransitie en door sloop en nieuwbouw, waardoor verblijfplaatsen worden aangetast. Compenserende alternatieve verblijfplaatsen zijn voor een aantal functies nog niet bewezen gelijkwaardig in kwaliteit en kwantiteit. Kwaliteit en kwantiteit van het leefgebied nemen ook af door de afname van insecten en toename van aanvaringen met windturbines. Specifiek voor verbindend habitat zal de door de LED-transitie verwachte toename aan verlichting een negatief effect hebben. Exacte trends in de kwaliteit van het leefgebied zijn niet bekend.

Het toekomstperspectief wordt in de artikel 17-rapportage van 2019 beoordeeld als 'onbekend'. Ook de landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis wordt in de artikel 17-rapportage beoordeeld als 'onbekend'.

Provinciaal

In "De provinciale status van 20 soorten in de provincie Utrecht" van Elders et al., 2025, wordt de provinciale status van de gewone dwergvleermuis als volgt beoordeeld.

Op basis van beschikbare gegevens komt de gewone dwergvleermuis naar verwachting voor in de gehele provincie. Ongeveer 7% van het landelijke verspreidingsgebied ligt waarschijnlijk in de provincie Utrecht. Er vindt echter geen gericht verspreidingsonderzoek plaats in de provincie Utrecht, een referentiewaarde ontbreekt en er zijn geen betrouwbare gegevens over de trend. De verspreiding wordt daarom beoordeeld als 'onbekend'.

Voor de provincie is geen exacte populatieomvang bekend. Er zijn geen representatieve resultaten uit meetprogramma's beschikbaar om trends vast te kunnen stellen op provincieniveau. Uit de gegevens die zijn verzameld in het kader van de VleerMUS-projecten (Meetnet Urbane Soorten voor vleermuizen) in de steden Utrecht en Amersfoort zijn nog geen statistisch zekere trends bepaald. Wel lijken de aantallen gewone dwergvleermuizen hier af te nemen. Mogelijk is dit alleen een korte fluctuatie. De populatie wordt beoordeeld als 'onbekend'.

Over de kwaliteit van het leefgebied zijn geen exacte gegevens beschikbaar, maar naar verwachting komt de provinciale status overeen met de landelijke. De provincie Utrecht heeft een relatief groot aandeel urbaan gebied, waardoor relatief veel verblijfplaatsen in woningen worden bedreigd door met name verduurzaming. Ten aanzien van massawinterverblijfplaatsen is dit een extra groot risico. Omdat kwaliteit van vooral verblijfshabitat en in mindere mate het verbindend habitat afnemen, wordt het provinciale leefgebied beoordeeld als 'matig ongunstig'.

Het toekomstperspectief voor de gewone dwergvleermuis in Utrecht wordt beoordeeld als 'matig ongunstig', vooral vanwege de bedreigingen van het leefgebied.

Samengevat wordt de provinciale status van de gewone dwergvleermuis beoordeeld als 'matig ongunstig'.

Lokaal
Er is geen reden om aan te nemen dat de lokale (gemeentelijke) staat van instandhouding afwijkt van de landelijke staat van instandhouding en de provinciale status.

Over de lokale staat van instandhouding geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "Een lokale populatie [van de gewone dwergvleermuis] wordt als duurzaam beschouwd als er sprake is van minimaal 100 [reproductieve dieren] verspreid over minimaal vijf kraamverblijven met een maximale afstand van twee kilometer. Een netwerkpopulatie wordt als duurzaam beschouwd als er sprake is van minimaal 500 reproductieve [dieren], verspreid over minimaal 20 geschikte kraamverblijven met een maximale dispersieafstand van 30 kilometer. In de gemeente Soest zijn vier kraamkolonies vastgesteld, waarvan één in [de woonkern] Soesterberg en drie in [de woonkern] Soest. In de gemeente Soest is hierdoor geen sprake van een duurzame lokale populatie. Mogelijk is echter ook nog uitwisseling met locaties als Baarn en Amersfoort aanwezig. Het aantal individuen per kraamkolonie levert wel een gunstig beeld op, waarvan één kraamkolonie zelfs 114 dieren telt."

- **Gewone grootoorvleermuis**

Landelijk
De landelijke staat van instandhouding wordt door Logemann et al. (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordeeld als 'ongunstig – ontoereikend' en door de Zoogdiervereniging als 'matig ongunstig' (Gewone grootoorvleermuis. Zoogdiervereniging.nl, 2018).

Er is geen wetenschappelijk goed onderbouwde schatting van de landelijke populatiegrootte van de gewone grootoorvleermuis. In de recente artikel 17-rapportage over de implementatie van de Europese Habitatrichtlijn werd de populatieomvang tussen de 6.000 en 11.000 individuen geschat (European Environmental Agency, 2019). Er zijn van de soort alleen gegevens vanuit het NEM-meetprogramma Wintertellingen beschikbaar (Telganger, Zoogdiervereniging, 2023). De gewone grootoorvleermuis is een soort die zowel in de zomer (tot ongeveer 3 kilometer) als tussen zomer- en wintergebied (tot ongeveer 10 kilometer), betrekkelijk korte afstanden aflegt tussen verblijfplaats en foerageergebied. Dit betekent dat de dieren die in winterverblijven waargenomen worden over het algemeen uit de directe omgeving van zo'n verblijf komen. Voor de gewone grootoorvleermuis mag daarom aangenomen worden dat de winterdata relatief representatief zijn voor de zomerpopulatie (Factsheets voor 24 soorten, Zoogdiervereniging, 2019).

De trend van de populatie geeft sinds het begin (1999) van het NEM-meetprogramma Wintertellingen een matige toename weer (European Environmental Agency, 2019). Voor de laatste tien jaar laten de meetgegevens een matige afname zien. De trend wordt daarom beoordeeld als 'verslechterend' (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al., 2018).

De gewone grootoorvleermuis maakt voor haar kraamverblijven vooral gebruik van oude bomen in lanen, op landgoederen en in parken, en van kerkzolders en andere gebouwen. De oude laanbomen verdwijnen steeds meer. Ook de renovatie van kerkzolders, de verduurzamingsmaatregelen en het onderhoud aan gebouwen, het weren van vogels, het verdwijnen van kleinschalige agrarische bedrijven en de restauratie van historische gebouwen leiden tot een verlies aan verblijfplaatsen (Factsheets voor 24 soorten, Zoogdiervereniging, 2019). De gewone grootoorvleermuis gebruikt lijnvormige elementen voor de dagelijkse trek tussen verblijfplaatsen en voedselgebieden. Singels en houtwallen die verdwijnen en leefgebied en vliegroutes die onderbroken en te veel verlicht worden, kunnen een negatieve impact hebben op de gewone grootoorvleermuis.

De kwaliteit van het leefgebied wordt daarom als 'ongunstig – ontoereikend' ingeschat (Factsheets voor 24 soorten, Zoogdiervereniging, 2019).

Provinciaal
De provinciale staat van instandhouding van de gewone grootoorvleermuis wordt beoordeeld als 'matig ongunstig'.

De gewone grootoorvleermuis is in de periode 2017-2022 waargenomen binnen vijftien 10x10 kilometerhokken. Dat betekent dat 9,3% van het bekende landelijke verspreidingsgebied in de provincie Utrecht ligt, wat relatief veel is. Maar deze gegevens bieden geen grote zekerheid, omdat er zowel landelijk als provinciaal geen gericht verspreidingsonderzoek heeft plaatsgevonden. De soort wordt vooral in wintertelobjecten waargenomen, maar over de verspreiding in zomerhabitat is weinig bekend. Een referentiewaarde ontbreekt en er zijn geen trendgegevens. De verspreiding wordt daarom beoordeeld als 'onbekend'.

Voor de provincie is geen exacte populatieomvang bekend. Wel blijkt uit tellingen van overwinterende individuen in winterverblijfplaatsen een stabiele trend. Het is waarschijnlijk dat hierin ook vleermuizen met zomerhabitat buiten de provincie worden meegeteld. Vanwege de stabiele trend wordt de populatieomvang beoordeeld als 'gunstig'.

Net als op landelijk niveau wordt het provinciale leefgebied beoordeeld als 'matig ongunstig'. De bedreigingen voor het provinciale leefgebied komen overeen met de landelijke. Het provinciale toekomstperspectief komt overeen met het landelijke en wordt beoordeeld als 'matig ongunstig'.

Over de provinciale status geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "In de regio bevindt zich een grote populatie van de gewone dwergvleermuis. In het gebied ten westen van de Utrechtse Heuvelrug is een grote netwerkpopulatie aanwezig met (grootschalige) verblijfplaatsen, vliegroutes en paarterritoria aanwezig in alle kernen (Jansen, 2011)."

Lokaal
Er is geen reden om aan te nemen dat de lokale (gemeentelijke) staat van instandhouding afwijkt van de landelijke staat van instandhouding en de provinciale status.

Over de lokale staat van instandhouding geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "Tijdens [het onderzoek] zijn er weinig waarnemingen van gewone grootoorvleermuis gedaan. Belangrijk is om op te merken dat de soort zacht roept en gemakkelijk gemist kan worden (de soort dient binnen 5-10 meter van de Batlogger voorbij te vliegen). Derhalve is voor deze soort kerkzoldertellingen uitgevoerd. De tellingen indiceren dat er in de gemeente Soest een kleine populatie van circa [25] individuen aanwezig is, en er geen (grootschalige) kraamkolonies zijn. Hierdoor levert de populatie van de gemeente Soest geen grote bijdrage aan de populatie op regionaal niveau."

- **Kleine dwergvleermuis**

Landelijk

De kleine dwergvleermuis lijkt een trekkende vleermuissoort, maar er ontbreekt nog veel informatie over deze soort, die relatief nieuw is voor Nederland. Uit beperkt ringonderzoek blijkt dat de dieren tussen de 150 en 775 kilometer afleggen. In Nederland zijn twee kraamkolonies bekend. Er is geen berekening van de landelijke populatie bekend. Kleine dwergvleermuis is nog zeer beperkt vastgesteld in Nederland. Er zijn wel enkele waarnemingen in Utrecht bekend, ook in de gemeente Soest.

De kleine dwergvleermuis maakt gedurende het hele jaar gebruik van gebouwen als verblijfplaats en vertoont veel overeenkomsten met de gewone dwergvleermuis. De Zoogdiervereniging beoordeelt de staat van instandhouding als 'onbekend' (Kleine dwergvleermuis. Zoogdiervereniging.nl, 2018).

Provinciaal en lokaal

Op provinciaal niveau komt de kleine dwergvleermuis voornamelijk voor in het westelijk deel van de provincie Utrecht. De ontwikkelingen die landelijk een bedreiging vormen voor de kleine dwergvleermuis, spelen ook in de provincie Utrecht en in de gemeente Soest. Daarom mag worden aangenomen dat de status op provinciaal niveau en de staat van instandhouding op lokaal niveau vergelijkbaar zijn met de landelijke staat van instandhouding.

Over de provinciale status en de lokale staat van instandhouding geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "Regionale kaarten (zoals verspreidingsatlassen) tonen dat de kleine dwergvleermuis in Nederland relatief wijdverspreid voorkomt, maar specifieke trends zijn vaak onzeker door detectiebeperkingen. (...)
> Net als bij andere pipistrellus-soorten is lokale aanwezigheid vooral afhankelijk van gebouwen en stedelijk groen. Zonder gericht tellen of inventarisatie kan alleen op basis van landelijke en regionale kennis gesteld worden dat de soort mogelijk aanwezig is en lokaal niet direct bedreigd, maar dat instandhouding afhankelijk is van de beschikbaarheid van verblijfplaatsen en insectenrijk voedselaanbod."

Tijdens de onderzoeken zijn er geen verblijfplaatsen van de kleine dwergvleermuis vastgesteld, wel is de soort incidenteel waargenomen, waardoor verblijfplaatsen niet uitgesloten kunnen worden. De lokale status van de kleine dwergvleermuis is daarom binnen de gemeente Soest onbekend.

- **Laatvlieger**

Landelijk

De landelijke staat van instandhouding van de laatvlieger wordt in de artikel 17-rapportage beoordeeld als 'matig ongunstig' (European Environmental Agency, 2019).

In 2017-2022 is de laatvlieger waargenomen in 373 10x10 km-hokken, tegenover 465 hokken in 2006-2017. Dit is een afname. Het verspreidingsgebied dat groot genoeg wordt geacht voor duurzaam voorbestaan van de soort, de referentiewaarde, is geheel Nederland (491 10x10 km-hokken) (Ottburg & van Swaay, 2014). Een exacte verspreidingstrend is niet bekend. De verspreiding wordt in de artikel 17-rapportage beoordeeld als 'onbekend' (European Environmental Agency, 2019).

De exacte landelijke populatieomvang is niet bekend. De populatie wordt geschat op 10.000-40.000 individuen, terwijl 30.000-50.000 als duurzaam wordt beschouwd. Het "NEM Vleermuis Transect Tellingen" toont tussen 2015 en 2022 een matige afname in populatie-omvang (NEM VTT). De populatieomvang wordt in de artikel 17-rapportage beoordeeld als 'matig ongunstig' (European Environmental Agency, 2019).

De kwaliteit van het leefgebied van de laatvlieger staat onder druk. Het voedselhabitat wordt beïnvloed door veranderingen in landbouw en bosbeheer, met overwegend negatieve effecten op het voedselaanbod van (mest)kevers. In stedelijke gebieden leidt afname van de biodiversiteit tot verdere verslechtering van het voedselaanbod. Verblijfplaatsen bevinden zich vooral in gebouwen en worden bedreigd door sloop, nieuwbouw en renovatie. De effectiviteit van alternatieve verblijfplaatsen is zelden aangetoond, en exacte trends in leefgebied-kwaliteit zijn niet bekend. Door druk op voedsel- en verblijfshabitat wordt de landelijke staat van instandhouding in de artikel 17-rapportage beoordeeld als 'matig ongunstig' (European Environmental Agency, 2019).

Provinciaal

De provinciale status van de laatvlieger wordt beoordeeld als 'matig ongunstig'.

Ongeveer 8% van het landelijke verspreidingsgebied ligt waarschijnlijk in de provincie Utrecht. Er vindt echter geen gericht verspreidingsonderzoek plaats in de provincie Utrecht, een referentiewaarde ontbreekt en er zijn geen betrouwbare gegevens beschikbaar over de trend. De verspreiding wordt daarom beoordeeld als 'onbekend'.

Voor de provincie is geen exacte populatieomvang bekend. Er zijn geen representatieve resultaten uit meetprogramma's beschikbaar om trends vast te kunnen stellen op provincieniveau. De populatie wordt beoordeeld als 'onbekend'.

Over de kwaliteit van het leefgebied zijn geen exacte gegevens beschikbaar, maar naar verwachting komt de provinciale status overeen met de landelijke. Omdat voedsel- en verblijfshabitat onder druk staan wordt het provinciale leefgebied beoordeeld als 'matig ongunstig'.

Over de provinciale status geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "In de afgelopen 5 jaar zijn er circa 3.850 waarnemingen van de laatvlieger bekend in de provincie Utrecht (NDFF 2019-2024). Hierbij zijn circa 66 waarnemingen van de soort met aantallen hoger dan 10 individuen bekend. Meerdere waarnemingen betreffen tussen de 20 en 65 individuen. Recent onderzoek toont aan dat de laatvlieger een stabiele trend heeft (Telganger 2025-2, Zoogdiervereniging). Deze trend is berekend door CBS over een periode tot en met 2024, grofweg 12 jaar aan data."

Lokaal

Er is geen reden om aan te nemen dat de lokale (gemeentelijke) staat van instandhouding afwijkt van de landelijke staat van instandhouding en de provinciale status.

Over de lokale staat van instandhouding geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "In de gemeente Soest zijn [twee] kraamverblijfplaatsen laatvlieger gevonden, waarbij één kraamverblijfplaats uit 89 individuen bestond. In de periode april-mei 2025 [zijn] er voor de kernen Soest en Soesterberg tevens [dieren] gezenderd (…), zodat het merendeel van de kraamverblijfplaatsen in kaart gebracht [is]."

De resultaten van het telemetrie onderzoek naar de laatvlieger beschrijft u in de rapportage "Telemetrieonderzoek laatvliegers SMP Soest. Aanvullend onderzoek ecologie naar vleermuizen (laatvliegers) in het kader van de Omgevingswet", Blom Ecologie B.V., projectnummer 2025-0531, 1 oktober 2025:

"In de periode april-augustus 2025 is middels telemetrie onderzoek opnieuw vastgesteld dat er zich twee kraamkolonies laatvlieger in de gemeente Soest bevinden. Hiervan bevindt zich één grote kolonie in (...) [de woonkern] Soest en een kleine kolonie (...) in [de woonkern] Soesterberg. De kolonie (...) in [de woonkern] Soest lijkt ook gebruik te maken van één of meer andere verblijfplaatsen, echter [bevinden deze verblijfplaatsen zich niet] in de gemeente Soest of binnen een straal van 6 km rondom de gemeente Soest. De mannelijke laatvliegers in de gemeente Soest zitten veelal solitair of [met tweetallen] in een verblijfplaats."

- **Meervleermuis**

Landelijk

In "De provinciale status van 20 soorten in de provincie Utrecht" van Elders et al., 2025, wordt de landelijke staat van instandhouding van de meervleermuis als volgt beoordeeld.

Volgens de artikel 17-rapportage bestond het landelijke verspreidingsgebied van de meervleermuis in de periode 2006-2017 uit 292 10x10 kilometerhokken. Uit data van de NDFF en NEM blijken gevalideerde waarnemingen binnen 233 10x10 kilometerhokken in de periode 2017-2022. Er is geen systematisch verspreidingsonderzoek geweest naar de soort, maar wel vinden regelmatig onderzoeken plaats met als doel het in kaart brengen van de verblijfplaatsen. De soort is het meest algemeen in de (waterrijke) provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Friesland en Groningen. In de artikel 17-rapportage wordt aangegeven dat de trend onbekend is, omdat er onvoldoende data beschikbaar is (European Environmental Agency, 2019). Ook wordt aangegeven dat het verspreidingsgebied mogelijk groter is dan nu bekend, doordat er onvoldoende onderzoek naar is gedaan. De negatieve trend in het aantal bekende (kraam)verblijfplaatsen en de daling in het aantal dieren per getelde verblijfplaats zouden wel kunnen leiden tot een achteruitgang in het verspreidingsgebied. Verdere trendbepalingen zijn nog onzeker. Het verspreidingsgebied dat groot genoeg wordt geacht voor duurzaam voortbestaan van de meervleermuis, de referentiewaarde, bestaat uit 491 10x10 kilometerhokken, oftewel heel Nederland (Ottburg & van Swaay, 2014). De verspreiding wordt in de artikel 17-rapportage beoordeeld als 'onbekend' (European Environmental Agency, 2019).

De landelijke populatieomvang wordt over de periode 2017-2022 geschat op 4.500-8.000 individuen. Dit is op basis van een extrapolatie van een beperkte hoeveelheid data. Een referentiewaarde van 6.000 volwassen vrouwtjes (5.000-7.000) en 1.500 mannetjes (1.000-3.000) wordt voldoende geacht voor een duurzame populatie (Ottburg & van Swaay, 2014). In de artikel 17-rapportage wordt aangegeven dat de populatietrend over 2006-2017 afnemend is. Dit is gebaseerd op de resultaten uit de tellingen van kraam- en zomerverblijfplaatsen van meervleermuizen, waarbij sprake is van jaarlijkse achteruitgang van 3-6 %. Bij tellingen van overwinterende meervleermuizen bleek juist een toenemende trend, maar de zomertellingen worden op basis van expert judgement om verschillende ecologische redenen representatiever geacht. De populatieomvang wordt in de artikel 17-rapportage beoordeeld als 'matig ongunstig' (European Environmental Agency, 2019).

Volgens de artikel 17-rapportage was het bezette leefgebied in de periode 2006-2017 qua oppervlak en kwaliteit voldoende voor het duurzaam voortbestaan van de soort. Wel staat de kwaliteit van het leefgebied onder druk, met het verblijfshabitat. De meervleermuis kiest verblijfplaatsen in gebouwen, vooral in dorp- of stadsranden met een relatief open bebouwing en in de buurt van groot open water. Als verbindend habitat en voedselhabitat gebruikt de soort vooral kleinere wateren, maar ook groene lijnvormige structuren als route naar het grotere water waar ze foerageren. De grootste bedreiging vormt het afnemende aanbod van verblijfplaatsen in gebouwen door onder andere sloop en renovatie, verwijdering van asbest en het verduurzamen van gebouwen.

Compensatie en natuurinclusief bouwen zijn op zich gunstig, maar er zijn nog nauwelijks voorbeelden bekend van succesvolle compenserende verblijfplaatsen voor de soort. Naast de druk op verblijfplaatsen wordt het voedselhabitat bedreigd door lichthinder en verlies aan biomassa van insecten, al zijn er ook positieve invloeden in de vorm van bijvoorbeeld verbetering van biodiversiteit. In de artikel 17-rapportage is de trend beoordeeld als verslechterend, op basis van expert judgement op beperkte data en gericht op verschillende facetten van het leefgebied. De huidige situatie is in vergelijking met de oude situatie ongunstig, ook al is het bezette leefgebied nog kwalitatief voldoende. Er zijn echter bedreigingen die naar verwachting de komende jaren niet afnemen. Het leefgebied wordt in de artikel 17-rapportage dan ook beoordeeld als 'matig ongunstig' (European Environmental Agency, 2019).

Het toekomstperspectief wordt in de artikel 17-rapportage beoordeeld als 'matig ongunstig'. Ook de landelijke staat van instandhouding van de meervleermuis wordt in de artikel 17-rapportage beoordeeld als 'matig ongunstig' (European Environmental Agency, 2019).

Provinciaal

In "De provinciale status van 20 soorten in de provincie Utrecht" van Elders et al., 2025, wordt de provinciale status van de meervleermuis als volgt beoordeeld.

In de provincie Utrecht is de meervleermuis in de periode 2017-2022 waargenomen in 77 1x1 kilometerhokken binnen 11 10x10 kilometerhokken, wat zou betekenen dat 6,2% van het landelijke verspreidingsgebied in de provincie ligt. Deze gegevens bieden echter weinig zekerheid, omdat geen gericht verspreidingsonderzoek heeft plaatsgevonden. Het is zeer aannemelijk dat het verspreidingsgebied groter is, vooral rondom vaarten en rivieren. De meervleermuis is vrij algemeen rondom de gemeentes in het veenweidegebied. De plaatsen waar de kraamkolonies verblijven zijn redelijk bekend: Kamerik (Woerden), Vinkeveen (Ronde Venen), Mijdrecht (Ronde Venen), Baarn (Baarn), Tienhoven (Stichtse Vecht), Oudewater (Oudewater), Montfoort (Montfoort), Schoonhoven (Krimpenerwaard) en Westbroek (De Bilt). Mannengroepen komen potentieel voor rondom dit gebied en langs de migratieroutes (grote wateren) in lagere aantallen.

Trendgegevens en een referentiewaarde zijn niet bekend. De provinciale verspreiding wordt daarom beoordeeld als 'onbekend'.

Voor de provincie is geen exacte populatieomvang bekend. Aangezien de provinciale verspreiding deels onbekend is, kan deze niet worden gebruikt voor de schatting van aantallen. Er zijn geen representatieve resultaten uit meetprogramma's om trends vast te kunnen stellen op provincieniveau, maar op basis van expert judgement wordt ervan uitgegaan dat de populatietrend in Utrecht, net zoals landelijk, negatief is. De provinciale populatieomvang wordt daarom beoordeeld als 'matig ongunstig'.

De kwaliteit van het leefgebied in de provincie wordt op basis van expert judgement beoordeeld als in hoge mate overeenkomend met de landelijke situatie. Gunstig is dat bekende verblijfplaatsen van meervleermuizen bij werkzaamheden aan gebouwen worden ontzien en dat binnen een straal van 200 meter hieromheen niet zomaar werkzaamheden mogen worden uitgevoerd. Ook in de provincie geldt dat er weliswaar meer aandacht is voor compensatie en natuurinclusief bouwen met bijvoorbeeld (pre-)SMP's, maar dat er nauwelijks voorbeelden bekend zijn van succesvolle compenserende verblijfplaatsen voor de soort. De provinciale trend komt naar verwachting overeen met de landelijke. Op basis van expert judgement wordt de status van de kwaliteit van het leefgebied in de provincie Utrecht beoordeeld als 'matig ongunstig'.

Het toekomstperspectief voor de meervleermuis in Utrecht wordt op basis van expert judgement beoordeeld als 'matig ongunstig' vanwege de hierboven genoemde bedreigingen. Samengevat wordt de provinciale status van de meervleermuis beoordeeld als 'matig ongunstig'.

Lokaal

Tijdens de nulmeting zijn enkele geluidsopnamen van de meervleermuis gedaan en is deze soort eenmaal foeragerend waargenomen. Er is geen indicatie van aanwezigheid van verblijfplaatsen van deze soort binnen de gemeente Soest, maar door een aanwezige kraamkolonie in naastgelegen Baarn en bekende verspreidingsgegevens, kan niet worden uitgesloten dat gedurende de looptijd van de vergunning de soort zich in de gemeente Soest vestigt.

De lokale status van de meervleermuis is onbekend, maar er is geen reden om aan te nemen dat de lokale (gemeentelijke) staat van instandhouding afwijkt van de landelijke staat van instandhouding en de provinciale status.

- **Ruige dwergvleermuis**

Landelijk

Het verspreidingsgebied van de ruige dwergvleermuis bestaat uit geheel Nederland en wordt groot genoeg geacht voor het duurzaam voortbestaan van de soort (Ottburg & van Swaay, 2014). De meest recente verspreidingstrend is bepaald aan de hand van NEM Vleermuis Transect Tellingen over de periode 2015-2022 en is stabiel. De verspreiding wordt in de artikel 17-rapportage van 2019 beoordeeld als 'gunstig' (European Environmental Agency, 2019).

De exacte landelijke populatieomvang is niet bekend. Een referentiewaarde van 50.000-100.000 volwassen dieren wordt voldoende geacht voor een duurzame populatie (Ottburg & van Swaay, 2014). In de artikel 17-rapportage wordt de populatie geschat op 4.000-400.000 individuen. De meest recente populatietrend is bepaald aan de hand van NEM Vleermuis Transect Tellingen sinds 2015 en is stabiel. De populatieomvang wordt in de artikel 17-rapportage beoordeeld als 'onbekend' vanwege het ontbreken van een statistisch betrouwbare trend over de periode 2006-2017 (European Environmental Agency, 2019).

Verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis bevinden zich vooral in gebouwen, bomen en vleermuiskasten. In de artikel 17-rapportage van 2019 wordt het leefgebied beoordeeld als 'gunstig', omdat het leefgebied in de periode 2006-2017 qua oppervlak en kwaliteit voldoende was voor het duurzaam voortbestaan van de soort en de trend voor kwaliteit van het leefgebied voor deze periode stabiel leek te zijn. In "De provinciale status van 20 soorten in de provincie Utrecht" van V. Elders et al., 2025, wordt echter aangegeven dat deze beoordeling is gemaakt op basis van expert judgement en zeer beperkte data. Ook wordt hierin aangegeven dat mogelijke negatieve effecten van energietransitie en na-isolatie zijn toegenomen nadat de artikel 17-rapportage van 2019 is uitgebracht, wat de kwaliteit van het leefgebied ongunstiger maakt. Er zijn bedreigingen voor het leefgebied, zoals het verslechterende aanbod aan verblijfplaatsen door renovatie en sloop van woningen en sanering van oude bomenlanen. Compenserende alternatieve verblijfplaatsen zijn niet in alle gevallen bewezen effectief. Verder nemen de kwaliteit en kwantiteit van het voedselhabitat ook af door de afname van insecten. Daarnaast is de ruige dwergvleermuis een van de meest voorkomende slachtoffers van windturbines. Specifiek voor verbindend habitat zal de door de LED-transitie verwachte toename aan verlichting een negatief effect hebben. Exacte trends in kwaliteit van het leefgebied zijn niet bekend.

Het toekomstperspectief wordt in de artikel 17-rapportage van 2019 beoordeeld als 'matig ongunstig'. Ook de landelijke staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis wordt in de artikel 17-rapportage beoordeeld als 'matig ongunstig'.

Provinciaal

In "De provinciale status van 20 soorten in de provincie Utrecht" van Elders et al., 2025, wordt de provinciale status van de ruige dwergvleermuis als volgt beoordeeld.

Op basis van beschikbare gegevens komt de ruige dwergvleermuis naar verwachting voor in de gehele provincie. Ruim 10% van het landelijke verspreidingsgebied ligt waarschijnlijk in de provincie Utrecht. Er vindt echter geen gericht verspreidingsonderzoek plaats in de provincie Utrecht, een referentiewaarde ontbreekt en er zijn geen betrouwbare gegevens beschikbaar over de trend. De verspreiding wordt daarom beoordeeld als 'onbekend'.

Over de provinciale staat van instandhouding geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "In de afgelopen 10 jaar zijn circa 5.714 waarnemingen van de ruige dwergvleermuis bekend in de provincie Utrecht (NDFF, 2014-2024). Dit indiceert een goede verspreiding van de soort over de provincie."

Voor de provincie is geen exacte populatieomvang bekend. Er zijn geen representatieve resultaten uit meetprogramma's om trends vast te kunnen stellen op provincieniveau. De populatie wordt beoordeeld als 'onbekend'.

Over de kwaliteit van het leefgebied zijn geen exacte gegevens beschikbaar. Wel is bekend dat provinciaal sprake is van dezelfde bedreigingen als op landelijk niveau. Hoewel de kwaliteit van het landelijke leefgebied in 2019 nog beoordeeld werd als 'gunstig', wordt de provinciale status in 2025 op basis van expert judgement minder positief beoordeeld. De kwaliteit van vooral verblijfshabitat en in mindere mate het verbindend habitat is namelijk afnemend. Aangenomen wordt dat dit inmiddels ook voor het landelijk leefgebied geldt. Het provinciale leefgebied wordt vanwege de afnemende kwaliteit beoordeeld als 'matig ongunstig'. Het toekomstperspectief voor de ruige dwergvleermuis in Utrecht wordt op basis van expert judgement beoordeeld als 'matig ongunstig' vanwege de hierboven genoemde bedreigingen.

Samengevat wordt de provinciale status van de ruige dwergvleermuis beoordeeld als 'matig ongunstig'.

Lokaal

De kans is vrij groot dat een willekeurige woning een functie heeft voor de ruige dwergvleermuis, zowel zomer als paar- en winterverblijfplaatsen. De ruige dwergvleermuis is weinig kritisch wat betreft de keuze en inname van verblijfplaatsen. De populatie ruige dwergvleermuizen in Nederland bestaat in de gebouwde omgeving voornamelijk uit mannetjes. Gedurende het najaar passeren de migrerende vrouwtjes (en jonge mannetjes) vanuit het voortplantingsgebied ons land. De voortplantende populatie is dus voor een groot deel afhankelijk van de voortplantingsgebieden in Noordoost Europa. Het is moeilijk in te schatten hoe groot de populatie ruige dwergvleermuizen is en de aantallen kunnen wisselen per seizoen. De mannetjes in de provincie Utrecht concentreren zich vooral rond die migratiestromen en zijn naar verwachting in wisselende dichtheden aanwezig. Een dichtheid kan daarom voor de gemeente Soest daarom niet worden berekenen.

Over de lokale staat van instandhouding geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "Tijdens het onderzoek zijn binnen gemeente Soest alleen paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuizen vastgesteld, het betreft 18 paarverblijfplaatsen. Een hoge dichtheid aan paarverblijfplaatsen worden veelal in gebieden ten westen aangetroffen. Een aantal van 18 paarverblijfplaatsen lijkt gemiddeld te zijn voor een gebied [dat] centraal is gelegen [in] Nederland."

Er is geen reden om aan te nemen dat de lokale (gemeentelijke) staat van instandhouding afwijkt van de landelijke staat van instandhouding en de provinciale status.

- **Tweekleurige vleermuis**

Landelijk

De landelijke populatie in 1994 wordt geschat tussen de 50 en 250 vrouwtjes (Limpens et al., 1997) en voor de periode 2017-2022 tussen de 50 en 500 dieren. Dit aantal is in Nederland niet voldoende om van een duurzame populatie te spreken. Echter als grensoverschrijdend netwerk met Noordwest-Europese schaal, kan een aantal van 100-500 dieren wel als duurzaam worden gezien (Ottburg & van Swaay, 2014).

In de artikel 17-rapportage van 2019 wordt het verspreidingsgebied beoordeeld als 'gunstig', de populatie als 'onbekend', de kwaliteit van het leefgebied als 'matig ongunstig' en het toekomstperspectief wordt tevens beoordeeld als 'matig ongunstig'. De conclusie van de artikel 17-rapportage voor de landelijke staat van instandhouding van de tweekleurige vleermuis is dan ook 'matig ongunstig'. De artikel 17-rapportage geeft aan dat de grootste drukfactor vooral stedelijke ontwikkeling is. Dit komt, net zoals bij de andere gebouwbewonende soorten, onder andere door het verslechterende aanbod aan verblijfplaatsen door renovatie en sloop van woningen (European Environmental Agency, 2019).

Provinciaal

Over de provinciale status geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "In provinciale toetsingen (zoals Utrecht) wordt de tweekleurige vleermuis gezien als zeldzaam en gering aanwezig; populaties zijn vaak kleinschalig en onzeker. In de gemeente Soest is de aanwezigheid van kraamkolonies niet aangetoond en vooral uitval of verstoring mogelijk, wat duidt op lage dichtheden lokaal."

Lokaal

Er is geen reden om aan te nemen dat de lokale (gemeentelijke) staat van instandhouding verschilt van de landelijke staat van instandhouding en de provinciale status.

Over de lokale staat van instandhouding geeft u in het SMP van 27 februari 2026 aan:

> "Er zijn geen waarnemingen van de soort opgedaan tijdens [het onderzoek] in de gemeente. Verdere specifieke lokale onderzoeksgegevens ontbreken, maar op basis van regionale trendinformatie is het waarschijnlijk dat ook lokaal de soort weinig voorkomt en kwetsbaar is voor verstoring van verblijfplaatsen. Hierdoor kan op gemeentelijk niveau simpelweg afgeleid worden dat de instandhoudingsstatus niet gunstig is, tenzij lokale monitoring anders uitwijst."

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten

De werkzaamheden die toegestaan zijn onder het SMP kunnen het functionele leefgebied van de huismus (tijdelijk) aantasten. Ook kunnen de werkzaamheden leiden tot het verlies van nestlocaties van de gierzwaluw, de huismus, de huiszwaluw en de spreeuw.

Daarnaast kunnen de werkzaamheden leiden tot het verlies van verblijfplaatsen van de baardvleermuis, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, de kleine dwergvleermuis, de laatvlieger, de meervleermuis, de ruige dwergvleermuis en de tweekleurige vleermuis.

De werkzaamheden leiden mogelijk ook tot verstoring van de baardvleermuis, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, de kleine dwergvleermuis, de laatvlieger, de meervleermuis, de ruige dwergvleermuis en de tweekleurige vleermuis. Ondanks het nemen van mitigerende maatregelen, worden bij het uitvoeren van de werkzaamheden, mogelijk ook individuen gedood door de verborgen leefwijze van deze soorten.

Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Omgevingswet. Een omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet is daarom noodzakelijk.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen
U heeft mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken. We gaan deels akkoord met de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen. In bijlage 1 van dit besluit vindt u de extra mitigerende en compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden te verzachten.

Het doel van een SMP is om de populaties van de aangevraagde soorten in stand te houden en te verbeteren. De gemeente Soest wil dit onder andere bereiken door de aangevraagde werkzaamheden uit te laten voeren met een weloverwogen werkwijze. De werkwijze is gericht op het zoveel mogelijk voorkomen van het doden, verwonden en verstoren van de soorten die last kunnen ondervinden van de werkzaamheden om zo de populatie in stand te houden en/of te verbeteren. De gemeente Soest ziet er op toe dat bij nieuwbouw en herontwikkeling (sloop en nieuwbouw) voldoende maatregelen worden genomen om nest- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied in de directe omgeving van de nieuwbouw te realiseren. Uitgangspunt in het SMP is dat bij werkzaamheden de aanwezige nest- en verblijfplaatsen zoveel mogelijk worden behouden. Tijdens de werkzaamheden moeten vergunninggebruikers voorzieningen treffen voor gebouwbewonende vogels en vleermuizen. Deze voorzieningen worden ook gerealiseerd op locaties waar voor de werkzaamheden geen bestaande verblijfplaatsen of toegangsmogelijkheden aanwezig waren. Op deze manier ontstaat een netwerk van vervangende én extra verblijfplaatsen voor beschermde soorten.

Gebruik maken van de vergunning
Het doel van het SMP is om ruimtelijke ontwikkelingen te faciliteren waarbij de huidige biodiversiteit wordt behouden en waar mogelijk vergroot. Daarnaast wordt het aanbod van nestlocaties, verblijfplaatsen en eventueel functioneel leefgebied voor beschermde soorten vergroot. Bij aanvragen waarvoor een omgevingsvergunning onder de Omgevingswet nodig is, controleert de gemeente Soest via het beheer- en managementsysteem of er mogelijk sprake is van beschermde soorten ter plaatse van het project. De gemeente Soest wijst de initiatiefnemer op de mogelijkheid de werkzaamheden binnen de kaders van het SMP uit te voeren. Het staat de initiatiefnemer vrij om de werkzaamheden onder het SMP uit te voeren of ervoor te kiezen om de gebruikelijke ecologische onderzoeksprocedure te doorlopen en, indien nodig, een separate omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit aan te vragen bij het bevoegd gezag.

De gemeente Soest is als vergunninghouder verantwoordelijk voor naleving van de voorschriften en kan de omgevingsvergunning door middel van een overeenkomst laten gebruiken door de vergunninggebruikers. Vergunninghouder en vergunninggebruiker kunnen binnen de reikwijdte van het SMP werkzaamheden uitvoeren en moeten zich daarbij altijd houden aan de voorwaarden uit de vergunning. Zij dienen dus de werkwijze en de maatregelen uit het SMP op te volgen. Vergunninggebruikers moeten hierover terugkoppelen aan de gemeente Soest. De gemeente Soest kan altijd besluiten dat vergunninggebruikers de omgevingsvergunning niet mogen gebruiken. Ook kan de gemeente Soest de overeenkomst tot gebruik intrekken als vergunninggebruikers niet werken volgens de voorschriften van het SMP. De gemeente Soest dient te allen tijde een actueel overzicht van de vergunninggebruikers van het SMP en de door hen uitgevoerde werkzaamheden te kunnen overleggen aan de toezichthouder namens bevoegd gezag; de Omgevingsdienst Utrecht (ODU). Om dit te waarborgen zijn voorschriften 4 tot en met 12 opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

Ecologische werkprotocollen
Om gebruik te kunnen maken van de gebiedsbrede omgevingsvergunning voor flora-en fauna-activiteiten op grond van de Omgevingswet, die is verleend op basis van het SMP, worden de werkzaamheden uitgevoerd volgens de werkwijzen zoals vastgelegd in de ecologische werkprotocollen. De maatregelen in deze werkprotocollen zijn erop gericht overtreding van de verbodsbepalingen, zoals het doden, verwonden en/of verstoren van de beschermde soorten, te voorkomen en het verlies van verblijfplaatsen te mitigeren. De werkprotocollen bevatten richtlijnen om deze overtredingen te voorkomen. Voor ieder project dienen deze richtlijnen echter nader te worden uitgewerkt, afgestemd op de specifieke situatie en de aard van de werkzaamheden. De vergunning is alleen van toepassing op de in het SMP omschreven werkzaamheden, voor de daarin aangewezen gebouwen en soort-functie-combinaties, en worden uitgevoerd volgens de ecologische (maat)werkprotocollen.

De ecologische werkprotocollen dienen invulling te geven aan de voorwaarden uit de Kennisdocumenten (BIJ12) en beschikbare kennis en onderzoeksprotocollen voor de soorten waar geen kennisdocument voor aanwezig is. Zo dienen de te treffen maatregelen conform vigerende kennisdocumenten, mitigatiecatalogus of vergelijkbaar te worden uitgevoerd, onder andere voor kwetsbare perioden, compensatiefactor, expositie van de voorzieningen et cetera. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de aanwezigheid van soort-functie-combinaties, de uit te voeren werkzaamheden op de projectlocatie en het effect van deze werkzaamheden op beschermde soorten. De uitwerking van de maatregelen wordt opgenomen in het ecologische werkprotocol en eventuele afwijkingen op de standaard uitvoering van de werkprotocollen worden voorzien van een ecologische onderbouwing in het betreffende werkprotocol. De verduidelijking van deze werkwijze is opgenomen in voorschriften 13 tot en met 16, te vinden in bijlage 1 van dit besluit.

Het SMP is een levend document waarin, als er nieuwe inzichten zijn over de vergunde soorten, ook de ecologische werkprotocollen aangepast moeten worden. Dit is opgenomen in voorschrift 17, te vinden in bijlage 1 van dit besluit.

Uitgezonderde functies van het SMP
Voor de aangevraagde vleermuissoorten zijn bepaalde kwetsbare functies uitgezonderd van het SMP. Het gaat hierbij om:

- Belangrijke (≥3 individuen) verblijfplaatsen van de baardvleermuis;
- Massawinterverblijfplaatsen (≥10 individuen) van de gewone dwergvleermuis;
- (Kraam)verblijfplaatsen (≥5 individuen) van de gewone grootoorvleermuis;
- Belangrijke (≥10 individuen) verblijfplaatsen van de kleine dwergvleermuis;
- (Kraam)verblijfplaatsen (≥5 individuen) van de laatvlieger;
- Kraamverblijfplaatsen van de meervleermuis en de tweekleurige vleermuis;
- Mannenverblijfplaatsen (≥3 individuen) van de meervleermuis.

Door de complexiteit van deze functies moeten, wanneer verstorende en/of vernietigende werkzaamheden bij deze verblijven plaatsvinden, losse vergunningsaanvragen ingediend worden bij het bevoegd gezag (provincie Utrecht). Ter waarborging is voorschrift 18 opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

Beschermingszones
Tijdens het onderzoek zijn bijzondere verblijfplaatsen van vleermuizen en bolwerken van vogelsoorten in kaart gebracht. Verblijfplaatsen van vleermuizen worden veelal vastgesteld op basis van in- of uitvliegende dieren of bij het 'aantikken' van de plek waar de toegang tot verblijfplaats zich bevindt, zoals spouwmuren of holten onder daken. Via deze ruimten kunnen vleermuizen zich door spouwmuren of daken van het hele gebouw verplaatsen. Indien een verblijfplaats in een gebouw binnen een huizenblok of vergelijkbare huizenblokken in de directe omgeving is vastgesteld, is het aannemelijk dat de overige gebouwen van het huizenblok op eenzelfde manier geschikt zijn voor vleermuizen. Hierdoor kunnen werkzaamheden mogelijk effect hebben op vleermuizen, ook wanneer in het betreffende gebouw geen verblijfplaats is aangetroffen, maar wel in hetzelfde huizenblok of in de directe omgeving. Om deze reden wordt er in het SMP gebruik gemaakt van beschermingszones rond vastgestelde bijzondere verblijfplaatsen van vleermuizen. Er wordt een beschermingszones van 100 meter aangehouden rond de bijzondere verblijfplaatsen van vleermuizen. De beschermingszone bij vleermuizen is afhankelijk van de soort-functie-combinatie en het type bebouwing, waarbij ook parameters zoals bouwjaar en bouwstijl zijn meegenomen. In deze beschermingszones zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk om bijzondere verblijfplaatsen goed te kunnen beschermen, zoals bijvoorbeeld werken buiten de kwetsbare periode.

In voorschrift 19 in bijlage 1 van dit besluit is opgenomen dat in de ecologische werkprotocollen rekening wordt gehouden met de beschermingszones van de verschillende soort-functie-combinaties en een aangepaste werkwijze wordt gehanteerd, zodat wordt aangesloten op het ecologisch werkprotocol bij kwetsbare functies. Waar nodig kan, in overleg met een ecologisch deskundige, een maatwerkplan worden opgesteld.

Vergelijkbare werkzaamheden
Het SMP geldt voor een beperkt aantal werkzaamheden en soorten, zoals genoemd in paragraaf 2.1 'Omschrijving van de aanvraag' van dit besluit. In diezelfde paragraaf is beschreven dat werkzaamheden die niet in deze vergunning zijn genoemd, in beginsel buiten de reikwijdte van de gebiedsgerichte omgevingsvergunning vallen. Werkzaamheden die vergelijkbaar zijn in aard en impact kunnen onder voorwaarden alsnog onder het SMP worden uitgevoerd. Een werkwijze en bijbehorende voorwaarden zijn opgenomen in voorschrift 20 in bijlage 1 van dit besluit.

Soortspecifieke voorschriften
Voor soort-functie-combinaties die binnen het SMP vallen en waar géén maatwerk voor nodig is, worden voorzieningen gerealiseerd zoals beschreven in het SMP van 27 februari 2026, of de vigerende Kennisdocumenten van BIJ12. Deze voorzieningen moeten tevens voldoen aan de vereisten rond de plaatsing van de voorzieningen, zoals genoemd in de vigerende Kennisdocumenten van BIJ12, mits deze beschikbaar is voor de soort. Hierbij kan gedacht worden aan plaatsingshoogte, oriëntatie (windrichting), afmetingen, etc. Om dit te waarborgen is voorschrift 21 opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

- **Huismus**

Het kan voorkomen dat om werkzaamheden te kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld bij sloop en nieuwbouw, ook het functionele leefgebied (de groenstructuren) van de huismus wordt aangetast. De aanwezigheid van voldoende functioneel leefgebied is van essentieel belang om de functie van een nestlocatie of rustplaats te kunnen vervullen. Aantasting van functioneel leefgebied leidt, zonder mitigerende maatregelen tot functieverlies van de (alternatieve) nestlocaties. Om dit te voorkomen is in voorschriften 22 en 23 vastgelegd dat aantasting van groenstructuren uitsluitend is toegestaan onder de voorwaarde dat deze volledig en tijdig gecompenseerd wordt. Met deze werkwijze wordt gewaarborgd dat bestaande en alternatieve nestlocaties van de huismus te allen tijde functioneel zijn.

- **Meervleermuis**

Op basis van de gegevens uit de nulmeting zijn er geen indicaties dat er belangrijke functies van deze soort binnen de gemeente Soest aanwezig zijn. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van (enkele) individuen kan niet worden uitgesloten en gelet op de verspreiding van de soort bestaat de mogelijkheid dat deze zich in gedurende de looptijd van de vergunning in de gemeente Soest vestigt. Om aanwezigheid en vestiging van deze soort te monitoren worden jaarlijks batloggers (opname apparatuur waarmee vleermuisgeluiden kunnen worden waargenomen en opgenomen) geplaatst op de meest kansrijke locaties voor de meervleermuis. Om dit te waarborgen zijn voorschriften 24 en 25 opgenomen in bijlage 1.

- **Laatvlieger**

Binnen de gemeente Soest zijn meerdere kleine (zomer)verblijfplaatsen met mannelijke individuen en tweetallen van de laatvlieger vastgesteld. Werkzaamheden aan deze woningen worden uitgevoerd volgens een alternatieve mitigatietaakstelling, in plaats van de algemene mitigatietaakstelling. De alternatieve mitigatietaakstelling richt zich specifiek op de voorwaarden die gesteld worden aan een verblijfplaats van de laatvlieger. Een aantal onderdelen uit de alternatieve mitigatietaakstelling sluiten niet goed (meer) aan op de voorkeuren van de soort. Zo dienen de in- en uitvliegopeningen tenminste 1,8 centimeter breed te zijn en is het minimale spouwoppervlak 2,5 m^2. De soort maakt gebruik van verschillende microklimaten ten gunste van de thermoregulatie en energiebesparing. Het (optioneel) aanbieden van extra microklimaten zoals een gevelbetimmering, verhoogt de succeskans van de voorziening. Onder voorschrift 26, in bijlage 1, zijn een aantal onderdelen uitgewerkt die in de alternatieve mitigatietaakstelling moeten worden aangepast en opgenomen.

Salderingsboekhouding
Om voldoende inzicht te krijgen of het aantal functionele nesten en verblijfplaatsen in de gemeente Soest voldoende is op het moment dat de werkzaamheden uitgevoerd gaan worden, wordt er door de gemeente Soest een salderingsboekhouding bijgehouden. De salderingsboekhouding geeft een overzicht van de locaties en data waarop alternatieve nestlocaties en verblijfplaatsen beschikbaar zijn.

Bij grootschalige werkzaamheden kan aan de hand van de salderingsboekhouding worden bepaald of er reeds voldoende alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn voor de vergunde soort-functie-combinaties. Met de gebiedsbrede omgevingsvergunning voor flora-en fauna-activiteiten op grond van de Omgevingswet, die is verleend op basis van het SMP, ontstaat, doordat maatregelen altijd en (bijna) overal worden getroffen, een gebiedsdekkende verbetering voor de soorten. Door het realiseren van verbeteringen gelijk en voorafgaand aan andere (met name kleinschalige) ruimtelijke ingrepen, worden eventuele negatieve effecten vanuit die ingrepen (ruimschoots) ondervangen. Het bijhouden van de salderingsboekhouding is de verantwoordelijkheid van de gemeente Soest als vergunninghouder. Dit is opgenomen in voorschrift 27 in bijlage 1. De salderingsboekhouding dient tenminste één keer per jaar inzichtelijk te zijn voor het bevoegd gezag. De voorwaarden hiervoor zijn opgenomen in voorschrift 28 in bijlage 1.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten
De gemeente Soest is voornemens bij de implementatie van het SMP gebruik te maken van een SMP-beheersapplicatie, waarin de vastgestelde (bijzondere) verblijfplaatsen, nestlocaties (bolwerken) en bijbehorende beschermingszones inzichtelijk zijn voor vergunninggebruikers die werkzaamheden onder het SMP willen uitvoeren. Om te waarborgen dat de vastgestelde (bijzondere) verblijfplaatsen, nestlocaties (bolwerken) en bijbehorende beschermingszones inzichtelijk zijn voor vergunninggebruikers is voorschrift 29 opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

Natuurvriendelijk Isoleren (NVI)
Onder de omgevingsvergunning in het kader van het pre-SMP heeft de gemeente Soest de methodiek van Natuurvriendelijk Isoleren (NVI) voor de isolatie van particuliere, grondgebonden woningen toegepast. Deze methode wordt landelijk gebruikt en er zijn steeds meer isolatiebedrijven gecertificeerd en gewend aan deze werkwijze voor natuurvriendelijk isoleren. In het SMP wordt voor het uitvoeren van verduurzamingswerkzaamheden aan individuele grondgebonden woningen (enkelvoudige aanvragen, voor één woning) de methodiek van natuurvriendelijk isoleren overgenomen. In bijlage 1 is in voorschriften 30 tot en met 34 opgenomen bij welke werkzaamheden deze methodiek kan worden toegepast en welke voorwaarden daaraan verbonden zijn. Ook is opgenomen dat de methodiek dient te worden uitgewerkt in ecologische werkprotocollen en de methode enkel kan worden toegepast bij woningen waar geen sprake is van bijzondere verblijfplaatsen van vleermuizen en die zich niet binnen een bolwerk van de gierzwaluw of de huismus bevinden.

Evaluatiemoment
In jaar 9 (2035) van het SMP dient een evaluatie van het SMP plaats te vinden met het bevoegd gezag waarin zowel ecologisch als uitvoeringsmatig gekeken wordt naar de behaalde resultaten tot nu toe. Er wordt op dat moment ook gekeken naar een eventuele verlenging van de vergunning en welke aanvullende voorwaarden daarvoor gelden. De vergunninghouder initieert het evaluatiemoment met het bevoegd gezag en een ecologische deskundige (in dienst van de gemeente Soest of ingehuurd door de gemeente Soest). Hiervoor moet vooraf ook een evaluatierapportage worden aangeleverd. In bijlage 1 van dit besluit is voorschrift 35 opgenomen om dit te waarborgen.

Monitoring
Om de ontwikkeling van de populaties van de aangevraagde soorten te volgen en in te kunnen grijpen als er blijkt dat er een negatieve trend is ontstaan, wordt monitoring uitgevoerd. In de gemeente Soest worden belangrijke functies zoals bolwerken van vogelsoorten, kraamverblijfplaatsen en massawinterverblijfplaatsen van overige gebouwbewonende vleermuizen gemonitord. Maatwerkvoorzieningen zullen ook gecontroleerd worden om vast te stellen of ze functioneel zijn.

Wanneer er grootschalige werkzaamheden plaatsvinden bij bolwerken van de gierzwaluw of de huismus en kraam- en/of (massa)winterverblijfplaatsen wordt extra monitoring uitgevoerd om de effecten van de werkzaamheden te onderzoeken. De monitoringsresultaten dienen ook als informatie voor de evaluatie van dit SMP.

In de voorschriften 36 tot en met 76 in bijlage 1 en aanvullend in bijlage 3 van dit besluit is de monitoringsinspanning nader uitgewerkt.

Conclusie ecologische beoordeling
Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen zorgt ervoor dat de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw, de huismus de huiszwaluw en de spreeuw, en er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de baardvleermuis, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, de kleine dwergvleermuis, de laatvlieger, de meervleermuis, de ruige dwergvleermuis en de tweekleurige vleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Binnen het SMP zijn voldoende maatregelen vastgelegd om de populaties van de in deze vergunning opgenomen soorten niet alleen te behouden, maar ook de lokale staat van instandhouding te verbeteren. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een omgevingsvergunning in het kader van de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit.

2.5 Conclusie toetsing aan de omgevingsvergunningsvoorwaarden
U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit. Daarom verlenen we u een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet.

Aan deze omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet hebben we voorschriften verbonden. De voorschriften staan in bijlage 1 van dit besluit. De voorschriften moeten nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze omgevingsvergunning.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van dit besluit
Vier weken nadat dit besluit aan de aanvrager bekend gemaakt is, treedt dit besluit in werking. Dit betekent dat de werkzaamheden vanaf dat moment uitgevoerd kunnen worden. Heeft u een vraag over de inwerkingtreding? Neem dan contact op met het team Vergunningverlening Natuur en Landschap via servicebureau@provincie-utrecht.nl of 030 258 91 11.

Twee werkdagen na bekendmaking aan de aanvrager verschijnt dit besluit ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden dit besluit aan Blom Ecologie B.V. en een afschrift van dit besluit aan:

- Gemeente Soest;
- Omgevingsdienst Utrecht (ODU).

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit. De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van 6 weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen.

U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het formulier "Bezwaar maken tegen een beslissing van de provincie". U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl.
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift.

Kunt u nog niet precies aangeven waarom u bezwaar maakt, bijvoorbeeld omdat u hiervoor nog aanvullende informatie of advies nodig heeft? Dan kunt u in het bezwaarschrift-formulier c.q. het zelfgeschreven bezwaarschrift aangeven dat u pro forma bezwaar wilt maken. U kunt dan op een later moment aangeven waarom u bezwaar maakt. Verstuur deze aanvullende bezwaargronden per post binnen 4 weken nadat u het bezwaarschrift verstuurd heeft.

Print het ingevulde bezwaarschrift-formulier of het zelfgeschreven bezwaarschrift, onderteken het met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht
Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast het bezwaar. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan. U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben. Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:

Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

Aan de behandeling van een voorlopige voorziening zijn kosten verbonden. Meer informatie hierover vindt u op www.rechtspraak.nl.

3.3 Andere toestemmingen
Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Kijk voor informatie op https://omgevingswet.overheid.nl/home of neem hierover contact op binnen de gemeente, met waterschap en/of regionale uitvoeringsdienst.

3.4 Meer informatie
Heeft u hier een vraag over? Neem dan contact op met het team Vergunningverlening Natuur en Landschap via servicebureau@provincie-utrecht.nl. Of via het algemeen telefoonnummer van de provincie Utrecht (030 258 91 11, vraag naar het Servicebureau van het team Vergunningverlening Natuur en Landschap). Wanneer u contact opneemt, vermeld dan ons zaaknummer (dit zaaknummer vindt u bovenaan). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

ValidSigned door M.E. Cox
op 30-04-2026

M.E. Cox, MSc
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de omgevingsvergunning

Algemeen

1. Alle mitigerende en compenserende maatregelen zoals genoemd in het SMP en de ecologische werkprotocollen moeten worden uitgevoerd, voor zover deze betrekking hebben op deze omgevingsvergunning en voor zover deze niet in strijd zijn met de specifieke voorschriften in deze bijlage. Ook als de geldigheidsduur, die is opgenomen in dit besluit, is afgelopen.
2. Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de beschermde soorten en werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze omgevingsvergunning zelf niet anders aangegeven is. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de vergunninghouder direct contact opnemen met bevoegd gezag (servicebureau@provincie-utrecht.nl of per post via Provincie Utrecht, postbus 80300, 3508 TH, Utrecht).
3. In het SMP is opgenomen dat bepaalde werkzaamheden uitgevoerd moeten worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Dit is een persoon met een opleiding in de Nederlandse ecologie of hiermee vergelijkbare studiegebieden. Of een persoon die op een andere manier aantoonbare soortenkennis heeft van de soorten waarvoor dit besluit is verleend. De ecologisch deskundige begeleidt de uitvoering van de voorgeschreven mitigerende en compenserende maatregelen.

Gebruik maken van de vergunning

4. De vergunninghouder (de gemeente Soest) kan vergunninggebruikers gebruik laten maken van deze vergunning. Onder 'vergunninggebruiker' wordt onder meer verstaan: particulieren, bedrijven, stichtingen en verenigingen, of andere partijen zoals opgenomen in het SMP.
5. In het geval de gemeente Soest vergunninggebruikers gebruik laat maken van de vergunning, zorgt de gemeente Soest ervoor dat de volgende gegevens geregistreerd worden:
    a. Naam, adres en telefoonnummer van de vergunninggebruiker waarvoor de omgevingsvergunning zal gaan gelden, en;
    b. De activiteiten die onder de omgevingsvergunning zullen worden verricht door de vergunninggebruiker, en;
    c. De verwachte periode waarbinnen die activiteiten zullen worden verricht door de vergunninggebruiker, en;
    d. De projectlocatie waar die activiteiten zullen worden verricht door de vergunninggebruiker. Indien zich op de projectlocatie een verblijfplaats met een bijzondere ecologische waarde zou kunnen bevinden, voegt de gemeente Soest een rapport toe met een nader onderzoek en indien nodig de extra voorgeschreven maatregelen, en;
    e. De registratie mag ook onderdeel uitmaken van de salderingsboekhouding.
6. De gemeente Soest zorgt ervoor dat de registratie, zoals genoemd in voorschrift 5, te allen tijde opvraagbaar en beschikbaar is voor het bevoegd gezag en diens toezichthouder: de Omgevingsdienst Utrecht (ODU). Dit kan door te werken met een SMP-beheersapplicatie waartoe het bevoegd gezag en de ODU toegang hebben en de registratie kunnen inkijken. In het geval er niet gewerkt wordt met een SMP-beheersapplicatie, dan dient jaarlijks in december een verslag te worden verstuurd aan de ODU via wnl@odu.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer van de omgevingsvergunning en dat het SMP Soest betreft.
7. De vergunninggebruiker kan zelf geen (andere) vergunninggebruikers van deze vergunning gebruik laten maken, dat kan alleen de gemeente Soest.
8. De vergunninggebruiker kan een ander (privaat rechtelijk rechtspersoon) de opdracht geven om de activiteit op de projectlocatie uit te voeren.

9. De gemeente Soest laat alleen vergunninggebruikers van deze vergunning gebruikmaken als vast staat dat niet teveel, ter beoordeling door een deskundig ecoloog, ontwikkelingen met potentiële negatieve impact op de aangevraagde soorten tegelijkertijd worden uitgevoerd, wanneer positieve ontwikkelingen nog niet of onvoldoende zijn gerealiseerd.
10. Indien de gemeente Soest heeft bepaald dat deze vergunning ook geldt voor een vergunninggebruiker, gelden de volgende voorschriften:
    a. De gemeente Soest blijft aangemerkt als aanvrager van de vergunning en vergunninghouder. De gemeente Soest draagt (krachtens artikel 5.37 van de Omgevingswet) zorg voor de naleving van de in deze vergunning opgenomen voorschriften, en;
    b. De vergunninggebruikers zijn op de projectlocatie, waar de activiteit die onder deze vergunning valt plaatsvindt, verantwoordelijk voor het naleven van de in deze vergunning opgenomen voorschriften, en;
    c. De gemeente Soest sluit met de vergunninggebruikers een privaatrechtelijke overeenkomst. Deze overeenkomst bevat in ieder geval:
        i. Naam van de vergunninggebruiker, en;
        ii. Locatie, aard en omvang van de werkzaamheden waarvoor de omgevingsvergunning wordt gebruikt door de vergunninggebruiker, en;
        iii. Tijdsperiode waarin de vergunninggebruiker gebruik maakt van de omgevingsvergunning, en;
        iv. Overzicht van de te volgen (maat)werkprotocollen en zo nodig compenserende voorzieningen, de voorschriften en de uit deze vergunning voortvloeiende verplichtingen; en
        v. De overige rechten en verplichtingen van de vergunninggebruiker met betrekking tot de activiteiten de projectlocatie, en;
        vi. Een kopie van de omgevingsvergunning.
    d. De vergunninggebruiker vult ten minste twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig in bij de ODU. Dit formulier is te vinden op www.ODU.nl, en;
    e. Indien bij de gemeente Soest de vrees bestaat dat een vergunninggebruiker zich niet aan de vergunningsvoorschriften houdt, meldt de gemeente Soest dit direct aan de ODU.
11. De gemeente Soest kan altijd besluiten dat vergunninggebruikers de omgevingsvergunning niet mogen gebruiken of de overeenkomst tot gebruik in te trekken als vergunninggebruikers niet werken volgens de voorschriften van het SMP. De gemeente Soest vermeldt intrekkingen met inhoudelijke onderbouwing direct aan de ODU.
12. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een bewijs van de overeenkomst tussen vergunninghouder en vergunninggebruiker over het gebruik van deze vergunning op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

Ecologische werkprotocollen

13. Voor elk project wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld met daarin minstens de van toepassing zijnde voorschriften uit dit besluit en de soortspecifieke maatregelen uit dit SMP. Bij het SMP horen standaard ecologische werkprotocollen die gebruikt kunnen worden. Het ecologisch werkprotocol bevat ten minste de volgende aspecten bevatten:
    a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart), en;
    b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning), en;
    c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd), en;

d. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.

14. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet het ecologisch werkprotocol op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
15. Tijdens het uitvoeren van grootschalige werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een ecologisch deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door de vergunninghouder) en gekozen mitigerende en compenserende maatregelen en de locatie daarvan.
16. Indien voor de werkzaamheden of voor bijzondere functies een maatwerkprotocol moet worden opgesteld, wordt de uitwerking van de maatregelen opgenomen in een ecologische werkprotocol. Eventuele afwijkingen op de standaard uitvoering van de werkprotocollen worden voorzien van een ecologische onderbouwing in het betreffende werkprotocol.
17. Het SMP is een levend document. Wanneer ecologische inzichten wijzigen en dit leidt tot aanpassingen in de Kennisdocumenten van BIJ12 of soortspecifieke protocollen indien geen kennisdocument beschikbaar is (opgesteld door bijvoorbeeld de Zoogdiervereniging, SOVON, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, EIS, FLORON, SOVON, STONE etc.), worden deze inzichten door de vergunninghouder verwerkt en de ecologische werkprotocollen hierop aangepast.

Uitgezonderde functies van het SMP

18. De volgende soort-functie-combinaties zijn uitgesloten voor werkzaamheden binnen dit SMP:
    a. Belangrijke (≥3 individuen) verblijfplaatsen van de baardvleermuis, of;
    b. Massawinterverblijfplaatsen (≥10 individuen) van de gewone dwergvleermuis, of;
    c. (Kraam)verblijfplaatsen (≥5 individuen) van de gewone grootoorvleermuis, of;
    d. Belangrijke (≥10 individuen) verblijfplaatsen van de kleine dwergvleermuis, of;
    e. (Kraam)verblijfplaatsen (≥5 individuen) van de laatvlieger, of;
    f. Kraamverblijfplaatsen van de meervleermuis en de tweekleurige vleermuis, of;
    g. Mannenverblijfplaatsen (≥3 individuen) van de meervleermuis.

    Wanneer met voornemens is verstorende en/of vernietigende werkzaamheden bij of binnen de bufferzone van deze verblijfplaatsen uit te voeren, dient een enkelvoudige vergunningsaanvraag ingediend worden bij het bevoegd gezag (provincie Utrecht). Neem hierover vooraf contact op met het bevoegd gezag voor de details over de onderzoeksinspanning en vergunningsaanvraag.

Werkzaamheden binnen een beschermingszone

19. Indien verstorende en/of vernietigende werkzaamheden plaatvinden binnen een beschermingszone van kwetsbare soort-functie-combinaties, wordt de werkwijze onder het ecologisch werkprotocol daar (automatisch) op aangepast. Waar nodig kan, in overleg met een ecologisch deskundige, een maatwerkplan worden opgesteld.

Vergelijkbare werkzaamheden

20. Werkzaamheden die niet expliciet in deze vergunning zijn genoemd, maar vergelijkbaar zijn in aard en impact kunnen, onder voorwaarden, alsnog onder het SMP worden uitgevoerd. Een deskundig ecoloog dient de ecologische impact per situatie te beoordelen onderbouwt of er een aansluiting is bij de vergunde werkzaamheden en het treffen van passende maatregelen. Vervolgens wordt een voorstel voor de voorgenomen werkzaamheden en maatregelen ter goedkeuring aan de gemeente Soest voorgelegd. De gemeente Soest beoordeelt de impact en beslist of toestemming wordt verleend voor uitvoering.

Soortspecifieke voorschriften

21. Voor soort-functie-combinaties die binnen het SMP vallen en waarvoor geen maatwerk nodig is, worden voorzieningen gerealiseerd conform het SMP van 27 februari 2026. Deze voorzieningen moeten tevens voldoen, mits een kennisdocument voor de soort beschikbaar is, aan de vereisten uit de meest recente Kennisdocumenten van BIJ12.

Huismus

22. Rondom (alternatieve) nestlocaties van de huismus moet te allen tijde functioneel leefgebied aanwezig zijn. Het functionele leefgebied (groenstructuren) moet voldoen aan de voorwaarden zoals beschreven in het vigerende Kennisdocument van BIJ12. De volgende voorwaarden zijn van toepassing en worden opgenomen in een (standaard) ecologisch werkprotocol:
    a. Groenstructuren mogen uitsluitend worden aangetast, voor zover dit strikt noodzakelijk is voor de uitvoering van de in dit besluit toegestane werkzaamheden, en;
    b. Aantasting van groenstructuren is uitsluitend toegestaan binnen een afstand van 1 meter van een gebouw.
23. Verwijderde groenstructuren dienen één-op-één en gelijkwaardig te worden gecompenseerd conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023), met inachtneming van de afstand tot de nestlocaties en het type groen:
    a. Als er sprake is van sloop- en nieuwbouw-werkzaamheden, of de werkzaamheden vinden plaats bij bolwerken, wordt een ecologisch deskundig betrokken. De begrenzing van het functioneel leefgebied wordt voorafgaand aan de werkzaamheden vastgesteld door de ecologisch deskundige en vastgelegd in het ecologisch (maat)werkprotocol.

Meervleermuis

24. Jaarlijks worden standalone batloggers geplaatst op de meest kansrijke (vliegroute)locaties voor de meervleermuis.
25. Het onderzoek wordt uitgevoerd volgens de vliegroutetelling van meervleermuizen zoals beschreven in de (vigerende) "Handreiking SMP-methodiek Utrecht":
    a. Resultaten van de onderzoeksgegevens worden geëvalueerd en opgenomen in de monitoringsrapportage. Hierbij wordt aangesloten op de voorwaarden zoals geschreven onder 'Monitoring-evaluatie en -rapportage' in voorschriften 47 tot en met 53.

Laatvlieger

26. Werkzaamheden aan gebouwen met vastgestelde kleine (zomer)verblijfplaatsen van de laatvlieger, worden uitgevoerd volgens de alternatieve mitigatietaakstelling. De volgende onderdelen worden in de alternatieve mitigatietaakstelling aangepast en opgenomen:
    a. Bestaande in- en uitvliegopeningen worden waar mogelijk behouden of in de oorspronkelijke vorm teruggebracht, en;
    b. Nieuw gerealiseerde in- en uitvliegopeningen worden bij voorkeur horizontaal gerealiseerd en zijn minimaal 1,8 centimeter hoog (maximaal 2,0 centimeter) en 5 centimeter breed. Deze afmetingen gelden ook voor het toepassen van zogenaamde entreestenen, en;
    c. Het minimum beschikbare spouwoppervlak bedraagt 2,5 m², en;
    d. Er is ten allen tijde een verbinding tussen de ruimte in de spouwmuur en het dakbeschot van de verschillende aansluitende dakvlakken, en;
    e. Optioneel kan aanvullend het microklimaat vergroot worden, door bijvoorbeeld een passende verblijfsruimte achter gevelbetimmering of boeidelen te realiseren. De verblijfsruimten dienen in verbinding te staan met de ruimte in de spouwmuur en/of het dakbeschot.

Salderingsboekhouding

27. Tijdig voorafgaand aan de eerste werkzaamheden moeten voldoende geschikte alternatieve voorzieningen zijn gerealiseerd om de aantasting te compenseren. Dit wordt door de vergunninghouder bijgehouden in de salderingsboekhouding.
28. Het bevoegd gezag en diens toezichthouder (de ODU) dienen minstens één keer per jaar de data te kunnen inkijken. Dit kan door te werken met een SMP-beheersapplicatie waartoe het bevoegd gezag toegang heeft en de boekhouding kan inkijken. In het geval er niet gewerkt wordt met een – voor het bevoegd gezag toegankelijke – SMP-beheersapplicatie, dan dient jaarlijks in december een verslag van de salderingsboekhouding te worden verstuurd aan de ODU via wnl@odu.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer van de omgevingsvergunning en dat het SMP Soest betreft.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten

29. De vastgestelde (bijzondere) verblijfplaatsen, nestlocaties (bolwerken) en bijbehorende beschermingszones moeten inzichtelijk zijn voor vergunninggebruikers die werkzaamheden onder het SMP willen uitvoeren. Dit kan door gebruik te maken van een SMP-beheersapplicatie of het op een andere wijze te implementeren.

Natuurvriendelijk isoleren

30. De methodiek van Natuurvriendelijk Isoleren (NVI) kan enkel worden toegepast bij particuliere, grondgebonden woningen, waar geen sprake is van bijzondere verblijfplaatsen van vleermuizen en die zich niet binnen een bolwerk van de gierzwaluw of de huismus bevinden.
31. De NVI methodiek is nader uitgewerkt in de ecologisch werkprotocollen en een compensatietaakstelling, waarbij gebruik gemaakt moet worden van de meest actuele versie van de NVI protocollen die zijn opgesteld in het kader van de gebiedsgerichte pre-SMP vergunning.
32. De NVI methodiek kan alleen, waar nodig onder voorwaarden zoals gesteld in de bijbehorende werkprotocollen, worden toegepast voor de volgende werkzaamheden:
    a. Dakisolatie (zowel binnendak- als buitendakisolatie), of;
    b. Spouwmuurisolatie, of;
    c. Borstweringisolatie, of;
    d. Binnenmuurisolatie, of;
    e. Buitenmuurisolatie, of;
    f. Plaatsen zonnepanelen.
33. De werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden door een NVI gecertificeerd (isolatie)bedrijf.
34. De werkzaamheden worden aangemeld bij de gemeente Soest via bijvoorbeeld een SMP-beheersapplicatie en niet via de meldingsapplicatie NVI. De gemeente Soest neemt de isolatieacties die uitgevoerd worden onder de NVI-protocollen op in de salderingsboekhouding.

Evaluatiemoment

35. In jaar 9 (2035) van het SMP dient een evaluatie van het SMP plaats te vinden met het bevoegd gezag waarin zowel ecologisch als uitvoeringsmatig gekeken wordt naar de behaalde resultaten tot nu toe. De vergunninghouder initieert het evaluatiemoment met het bevoegd gezag en een ecologische deskundige (in dienst van de gemeente Soest of ingehuurd door de gemeente Soest). Hiervoor moet vooraf ook een evaluatierapportage worden aangeleverd. Het verslag wordt verstuurd aan de ODU via wnl@odu.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer van de omgevingsvergunning en dat het SMP Soest betreft.

Monitoring algemeen

In het plangebied dient monitoring plaats te vinden om de ontwikkeling van de populaties van de aangevraagde soorten te volgen. Hierbij gaat het om het monitoren van de populatieontwikkeling, het herbevestigen of vinden van de belangrijke verblijfplaatsen (bolwerken, kraamverblijfplaatsen en massawinterverblijfplaatsen), de effectiviteit van de maatwerkvoorzieningen die niet bewezen effectief zijn en indien van toepassing het onderzoeken van nieuwe wijken binnen de gemeente Soest.

<u>Algemeen en onderzoek</u>

36. De monitoring start het eerstvolgende jaar na afgifte van het SMP. Dit betekent dat de eerste monitoringsrondes (deelonderzoeken) worden uitgevoerd in 2027. Een overzicht welke monitoring per jaar uitgevoerd dient te worden, is opgenomen in bijlage 3.
37. De gekozen monitoringsaanpak en eventuele aangepaste werkwijze (zoals het gefaseerd uitvoeren van het onderzoek) wordt gedurende de gehele vergunningsperiode op dezelfde wijze aangehouden.
    a. De onderzoeken in het kader van de monitoring worden uitgevoerd door deskundig ecologen, en;
    b. Er kan alleen worden afgeweken van de voorwaarden onder a, voor onderdelen waarvoor geen specifieke ecologische deskundigheid vereist is (bijvoorbeeld uitvliegtellingen, sensoren plaatsen). In dat geval kan de vergunninghouder beslissen om te werken met geïnstrueerde vrijwilligers of andere niet-ecologen.
38. Bij het onderzoek naar soort-functie-combinaties wordt bij voorkeur het gehele onderzoeksgebied op hetzelfde moment onderzocht.
    a. Dit betekent dat gelijktijdig verschillende deelgebieden worden onderzocht door verschillende onderzoekers, waardoor een vlakdekkend beeld van populaties in het gehele onderzoeksgebied wordt verkregen, en;
    b. Met onderzoeksgebied wordt bedoeld: gebieden met vastgestelde kraamnetwerken, massawinterverblijfplaatsen, bolwerken of clusters van de gierzwaluw, de huismus, de huiszwaluw en de spreeuw, inclusief eventuele woonkernen op korte afstand hiervan (waarmee uitwisseling wordt verwacht).
39. Er mag alleen worden afgeweken van de onderzoeksinspanning zoals beschreven onder voorschrift 37, als sprake is van de volgende onderdelen a tot en met c:
    a. Er sprake is van grote woonkernen en/of veel woonkernen op korte afstand van elkaar, waar het redelijkerwijs niet haalbaar is om het hele onderzoeksgebied op hetzelfde moment te onderzoeken (bijvoorbeeld door onvoldoende capaciteit van ecologen); en
    b. Het onderzoek gefaseerd wordt uitgevoerd zodanig dat:
        i. De woonkernen worden onderverdeeld in onderzoekgebieden van minimaal twee vierkante kilometer (2 km^2), die gefaseerd worden gemonitord; en
        ii. Binnen een zo kort mogelijk tijdsbestek alsnog 100% van het onderzoeksgebied wordt onderzocht; en
    c. Een ecologische onderbouwing wordt aangeleverd waaruit blijkt dat het redelijkerwijs niet mogelijk is om de onderzoeksinspanning zoals beschreven onder voorschrift 37 aan te houden en dat de gekozen fasering representatief is voor de aanwezigheid van soort-functie-combinaties in het onderzoeksgebied.
40. Het monitoringsonderzoek volgt de voorwaarden voor wat betreft geschikte weercondities en tijdstippen voor de verschillende soort-functie-combinaties (in overeenstemming met vigerende Kennisdocumenten, Soortinventarisatieprotocollen, vleermuisprotocollen, handreikingen e.d.).
41. De uitvoering van het monitoringsonderzoek is per soort-functie-combinatie uitgewerkt.
42. Het monitoringsonderzoek wordt lopend of fietsend uitgevoerd, passend bij het (deel)gebied.

43. De (belangrijke) monitoringgegevens worden in het jaar van onderzoek ingevoerd in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en worden ook bijgehouden in de SMP-applicatie (indien van de laatste gebruik wordt gemaakt).
44. Bij het vaststellen van nieuwe nestlocaties of verblijfplaatsen tijdens de monitoring of op basis van gegevens uit de NDFF, worden de betreffende gebouwen inclusief hieraan geschakelde gebouwen toegevoegd aan en beschermd onder het SMP.
45. Waar nodig worden bufferzones/hoge potentie zones[1] rond nestlocaties of verblijfplaatsen onder het SMP aangepast/uitgebreid en binnen één maand na het vaststellen opgenomen in de SMP-beheersapplicatie (indien hier gebruik van wordt gemaakt):
    a. De vergunninghouder (gemeente) is verantwoordelijk om, bij het vaststellen van (nieuwe) bijzondere verblijfplaatsen, de bewoners (schriftelijk) van de betreffende locatie(s) op de hoogte te brengen van de voorwaarden rond het uitvoeren van werkzaamheden aan betreffend(e) gebouw(en).
46. Omdat de invulling en uitvoering van de ecologische monitoring in het kader van SMP volop in ontwikkeling is, is het mogelijk om waar het kan gebruik te maken van technologische oplossingen. Gebruik van nieuwe technologieën dient vooraf te worden voorgelegd en goedgekeurd door het bevoegd gezag. Het wijzigingsverzoek wordt verstuurd aan servicebureau@provincie-utrecht.nl onder vermelding van het zaaknummer van deze omgevingsvergunning en dat het gaat om SMP Soest.

Monitoring-evaluatie en -rapportage

47. De monitoringsrapportage wordt uiterlijk 31 december aangeleverd in het jaar waarop het betreffende onderzoek volledig is uitgevoerd, tenzij anders beschreven. Dit betekent dat de monitoringsrapportages volgen in de jaren 2027, 2029, 2031, 2032, 2033, 2035 en 2036. Dit is opgenomen in het overzicht in bijlage 3.
48. De monitoringsrapportage wordt verstuurd aan de ODU via wnl@odu.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer van de omgevingsvergunning en dat het gaat om SMP Soest.
49. De monitoringsrapportage moet minimaal de volgende onderdelen bevatten:
    a. Bewijs van registratie van (belangrijke) waarnemingen van beschermde soorten in de NDFF, en;
    b. Onderzoeksgegevens (zoals data, tijdstippen, weersomstandigheden en toelichting op de onderzoeksmethode), en;
    c. (Digitaal) overzicht en kaarten van de aangetroffen soort-functie-combinaties, en bijbehorende (aangepaste) bufferzones/ hoge potentie zones, en;
    d. Onderzoeksresultaten (zoals: vastgestelde soorten, functies, belangrijke/kwetsbare verblijfnetwerken en bolwerken).
50. Specifiek voor maatwerkoplossingen/niet-bewezen-effectieve maatregelen, dient daarnaast een beschrijving worden opgenomen van:
    a. De onderzochte maatregelen (bijvoorbeeld: datum van realiseren, beschrijving van locatie en directe omgeving, foto's van de maatregelen en locaties van de maatregelen op kaart of luchtfoto, technische beschrijving van de maatregelen, zoals: (constructie)tekeningen, typenummer bij prefab, afmetingen, aantal, materiaal, aantal lagen, etc.), en;
    b. Onderzoeksresultaten (zoals vastgestelde soorten, functies en aantallen individuen), en;
    c. Conclusie waaruit blijkt in hoeverre de maatregelen functioneren voor dezelfde soorten, dezelfde functies en dezelfde aantallen individuen als in de oorspronkelijke situatie (voordat de werkzaamheden werden uitgevoerd).

[1] De gebruikte term (en werkwijze voor afbakening) verschilt tussen de SMP's. Het gaat om een (deel van een) wijk of de verzameling van gebouwen waarvan op basis van (1) afstand tot vastgesteld verblijf (bijv. aaneengesloten gebouwen), (2) gebouwkenmerken en (3) expert judgement door een ecologisch deskundige, is bepaald dat deze een hoge potentie heeft om deel uit te maken van het vastgestelde (kraam)netwerk/bolwerk van de betreffende soort(en).

51. In de monitoringrapportage wordt een vertaalslag gemaakt van de onderzoeksresultaten naar een beoordeling over de populatieontwikkeling per soort (het vergelijken van vastgestelde functies en aantallen met voorgaande jaren). Bij een vastgestelde achteruitgang[2] van een soort, dient:
    a. Een (korte) ecologische analyse naar mogelijke oorzaken te worden uitgewerkt, zoals bijvoorbeeld (SMP) werkzaamheden in nabijheid, wijziging in leefgebied/hoeveelheid groen, etc., en;
    b. Een voorstel met te nemen maatregelen te worden uitgewerkt, om achteruitgang te herstellen en te voorkomen (voor het behalen van de SMP doelstelling/ambities).
52. Als grootschalige werkzaamheden[3] hebben plaatsgevonden, wordt in de monitoringsrapportage ook een beoordeling opgenomen over de effectiviteit van de mitigerende en/of compenserende maatregelen (zoals: hebben lokale populaties stand gehouden en/of zijn alternatieve voorzieningen in gebruik genomen).
53. In de monitoringsrapportage wordt een beoordeling opgenomen over de kwantiteit en kwaliteit van het leefgebied van SMP-soorten, in relatie tot:
    a. De functionaliteit nest/verblijfplaatsen (zijn er plekken waar foerageergebied/vliegroutes onvoldoende aanwezig zijn/afnemen waardoor verblijven mogelijk op termijn niet meer functioneel zijn?, en);
    b. Een ecologische plus (is er sprake van verbetering van het leefgebied van bepaalde soorten? Zo ja, waar).

Monitoring methodiek

Monitoring kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis[4]

Het doel van de monitoring is om minimaal de kraamgroepen terug te vinden die zijn vastgesteld tijdens de nulmeting.

54. Er worden twee tot drie onderzoeksrondes uitgevoerd, waarvan tenminste:
    a. Minimaal één ochtendronde in de periode half mei tot half juni, en;
    b. Minimaal één ochtendronde in de periode juni/juli.
55. Bij het aantreffen van kraamverblijfplaatsen of kraamverblijfplaats-indicerende waarnemingen wordt binnen 24 uur (of binnen 48 uur, in geval van slechte weersomstandigheden) een uitvliegtelling uitgevoerd.
56. Als na drie gerichte bezoeken (een deel van) de kraamgroep niet is teruggevonden, dient een extra onderzoeksinspanning in het volgende monitoringsjaar te worden geleverd. Hiervoor wordt een ecologische onderbouwing en een voorstel opgenomen in de monitoringsrapportage. De onderbouwing voldoet aan de vereisten zoals beschreven onder voorschrift 51.

Monitoring kraamverblijfplaatsen overige vleermuissoorten[5]

De monitoring richt zich op de tijdens de nulmeting vastgestelde kraamgroepen van de laatvlieger. Het doel is om minimaal de kraamgroepen terug te vinden die zijn vastgesteld tijdens de nulmeting.

57. Het onderzoek bestaat uit vier tot vijf onderzoeksrondes, waarvan twee avondrondes en twee tot drie ochtendrondes:

[2] Wanneer een (deel van) een SMP populatie niet of niet in gelijk(waardige) aantallen wordt teruggevonden en/of er een afname lijkt te zijn in het aantal geschikte verblijven/leefgebied van de SMP soorten.
[3] De exacte definitie/grens van 'grootschalige werkzaamheden' kan verschillen per SMP. Het gaat om werkzaamheden aan een groot aantal gebouwen (minimaal 5) tegelijk en/of ingrepen die gedurende een lange periode (meerdere maanden/jaren) zorgen voor verstoring/aantasting van leefgebied van de aangevraagde soorten.
[4] Voor dit monitoringsonderdeel is een gefaseerde opzet mogelijk. Het jaar van onderzoek betreft voor dit onderdeel in feite het jaar van oplevering van het monitoringsresultaat.
[5] Voor dit monitoringsonderdeel is een gefaseerde opzet mogelijk. Het jaar van onderzoek betreft voor dit onderdeel in feite het jaar van oplevering van het monitoringsresultaat.

a. Eén ochtendronde en één avondronde in de periode half mei tot half juni, en;
b. Eén of twee ochtendrondes en één avondronde in de periode juni/juli.

58. Indien een kraamverblijfplaats of kraamverblijfplaats-indicerende waarneming wordt vastgesteld, wordt binnen 24 uur (of binnen 48 uur, in geval van slechte weersomstandigheden) een uitvliegtelling uitgevoerd.
59. Als na vijf gerichte onderzoeksrondes (een deel van) de kraamgroep niet is teruggevonden, wordt in het volgende monitoringsjaar aanvullende onderzoeksinspanning geleverd. De ecologische onderbouwing en het voorstel voor deze aanvullende inspanning worden opgenomen in de monitoringsrapportage.

Massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis[6]

Het doel is om minimaal de tijdens de nulmeting vastgestelde massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis terug te vinden, dan wel vast te stellen.

60. Het onderzoek bestaat uit twee avondrondes bij bekende en hoge potentie locaties van massawinterverblijfplaatsen:
    a. In de periode vanaf begin augustus tot en met half september, en;
    b. Start rond middernacht, conform de Handreiking onderzoeksmethodiek SMP van provincie Utrecht, en;
    c. Gezocht wordt naar, en een schatting gemaakt van het aantal, zwermende dieren.
61. Als na twee gerichte onderzoeksrondes (een deel van) de massawinterverblijven niet zijn teruggevonden, wordt in het volgende monitoringsjaar aanvullende onderzoeksinspanning geleverd. De ecologische onderbouwing en het voorstel voor deze aanvullende inspanning worden opgenomen in de monitoringsrapportage.

Monitoring paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis

Het doel is om de populatieontwikkeling van de ruige dwergvleermuis te kunnen volgen.

62. Het onderzoek bestaat uit één avondronde bij bekende en hoge potentie locaties van paarverblijven, en aanwezigheid van baltsende dieren:
    a. In de periode van half augustus tot en met eind september, afgestemd op het migratiegedrag (influx migrerende vrouwelijke dieren), en;
    b. Deze ronde kan gecombineerd worden met het onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

Monitoring bolwerk[7] van de gierzwaluw, de huismus, de huiszwaluw en de spreeuw[8]

Het doel is om minimaal de bolwerken van de soorten terug te vinden die zijn vastgesteld tijdens de nulmeting.

63. Het onderzoek bestaat uit één tot drie onderzoeksrondes bij bekende bolwerken.
64. Specifiek voor de gierzwaluw:
    a. Minimaal één avondronde in de periode 1 juni t/m 1 juli, en;
    b. Minimaal één avondronde in de periode 1 juli t/m 15 juli.

[6] Voor dit monitoringsonderdeel is een gefaseerde opzet mogelijk. Het jaar van onderzoek betreft voor dit onderdeel in feite het jaar van oplevering van het monitoringsresultaat.
[7] De gebruikte term verschilt tussen soortmanagementplannen. Een bolwerk wordt gedefinieerd als een gebied met hoge concentraties van nesten van huismussen of gierzwaluwen.
[8] Voor dit monitoringsonderdeel is een gefaseerde opzet mogelijk. Het jaar van onderzoek betreft voor dit onderdeel in feite het jaar van oplevering van het monitoringsresultaat.

65. Specifiek voor de huismus:
    a. Minimaal één ochtendronde in de periode april t/m half mei, en;
    b. Tussen 1 uur na zonsopgang tot circa middaguur.
66. De bezoeken voor de huiszwaluw en de spreeuw kunnen worden gecombineerd met die van de gierzwaluw en de huismus.
67. Als na drie gerichte onderzoeksrondes (een deel van) de bolwerken niet zijn teruggevonden, wordt in het volgende monitoringsjaar aanvullende onderzoeksinspanning geleverd. De ecologische onderbouwing en het voorstel voor deze aanvullende inspanning worden opgenomen in de monitoringsrapportage.

Monitoring maatwerkvoorzieningen/niet-bewezen-effectieve voorzieningen[9]

Het doel is om vast te stellen of de voorzieningen in gebruik zijn genomen, vanaf het moment van plaatsing van de voorziening.

68. De monitoring vindt tweejaarlijks plaats, in jaar 1, jaar 3, jaar 5, jaar 7 en jaar 9 na vergunningverlening (2027, 2029, 2031, 2033, 2035). In het eerste monitoringsjaar (2027) worden tevens de maatwerkvoorzieningen/niet-bewezen-effectieve voorzieningen die in het kader van het pre-SMP, meegenomen in het onderzoek:
    a. Indien wordt vastgesteld dat de voorziening in gebruik is genomen, wordt ecologisch onderbouwd door welke soort(en), met welke functie(s) en in welke aantallen de voorziening wordt gebruikt en wat de verschillen zijn in effectiviteit tussen typen (maatwerk)voorzieningen per soort-functie-combinatie.
69. Indien een voorziening nog niet in gebruik is genomen, wordt ecologisch onderbouwd welke factoren hieraan mogelijk ten grondslag liggen. Waaronder (visuele) kenmerken van de voorziening zelf en omgevingsfactoren zoals aanvliegroutes of de aanwezigheid van alternatieve voorzieningen.

Monitoring functionaliteit gemeentelijke voorzieningen

Het doel is om te monitoren of alle geplaatste gemeentelijke compensatiemaatregelen uit het pre-SMP nog functioneel zijn.

70. Het onderzoek bestaat uit een controle op functionaliteit van alle geplaatste gemeentelijke compensatievoorzieningen (standaard, dan wel maatwerk) voor de gierzwaluw, de huismus en/of vleermuizen.
    a. De controle wordt jaarlijks uitgevoerd, vóór het kraam-/broedseizoen.
71. Als blijkt dat in de loop van de monitoringsperiode een factor 5 aan voorzieningen is gerealiseerd ten opzichte van het aantal gemeentelijke compensatiemaatregelen, dan kan men stoppen met de controle naar deze voorzieningen:
    a. Indien blijkt dat de voorziening niet langer functioneert of ontbreekt, wordt deze onderhouden, of vervangen voor het eerstvolgende actieve kraam- of broedseizoen, en;
    b. De controle, onderhoud of vervanging wordt geregistreerd. Een overzicht van de registratie wordt opgeleverd met de eerstvolgende monitoringsrapportage.

[9] Voor dit monitoringsonderdeel is een gefaseerde opzet mogelijk. Het jaar van onderzoek betreft voor dit onderdeel in feite het jaar van oplevering van het monitoringsresultaat.

Monitoring foerageergebied en vliegroutes

Het doel is om vast te stellen of er voldoende foerageergebieden en/of vliegroutes aanwezig zijn en blijven binnen het SMP plangebied.

72. Het onderzoek bestaat uit een verkennend veldbezoek in combinatie met een modelmatige analyse (bijv. recente luchtfoto's of GIS), waarbij er een kwalitatieve en kwantitatieve analyse plaatsvindt van:
    a. Aanwezige groenstructuren, en;
    b. Waterelementen, en;
    c. Open zand.
73. Het onderzoek mag gecombineerd worden met andere veldbezoeken in het kader van de overige monitoringsonderzoeken.
74. Het onderzoek wordt uitgevoerd in jaar 9 van de vergunningsperiode en de resultaten worden verwerkt in de monitoringsrapportage.

Monitoring na 'grootschalige werkzaamheden'

Het doel is om te monitoren of de genomen mitigerende en compenserende maatregelen voldoende doeltreffend zijn geweest (en nog steeds functioneel zijn), en de populaties die binnen en nabij het werkgebied verbleven stand hebben gehouden na het uitvoeren van 'grootschalige werkzaamheden'.

75. Jaarlijks wordt door de gemeente Soest de salderingsboekhouding gecontroleerd of er 'grootschalige werkzaamheden' hebben plaatsgevonden binnen het SMP-plangebied, en wat het werkgebied van betreffende 'grootschalige werkzaamheden' was.
76. Na afronding van (een fase van) een 'grootschalige werkzaamheid' wordt bij de eerstvolgende monitoringsronde, extra aandacht besteed aan de bolwerken van de gierzwaluw en de huismus en kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in en nabij het werkgebied van de betreffende 'grootschalige werkzaamheid'. Tijdens het onderzoek wordt gecheckt of:
    a. De genomen maatregelen effectief zijn geweest, en;
    b. De dieren nog steeds aanwezig zijn of zijn vertrokken, en;
    c. De alternatieve voorzieningen die zijn gerealiseerd nog steeds functioneel zijn.

Bijlage 2: Locatie plangebied

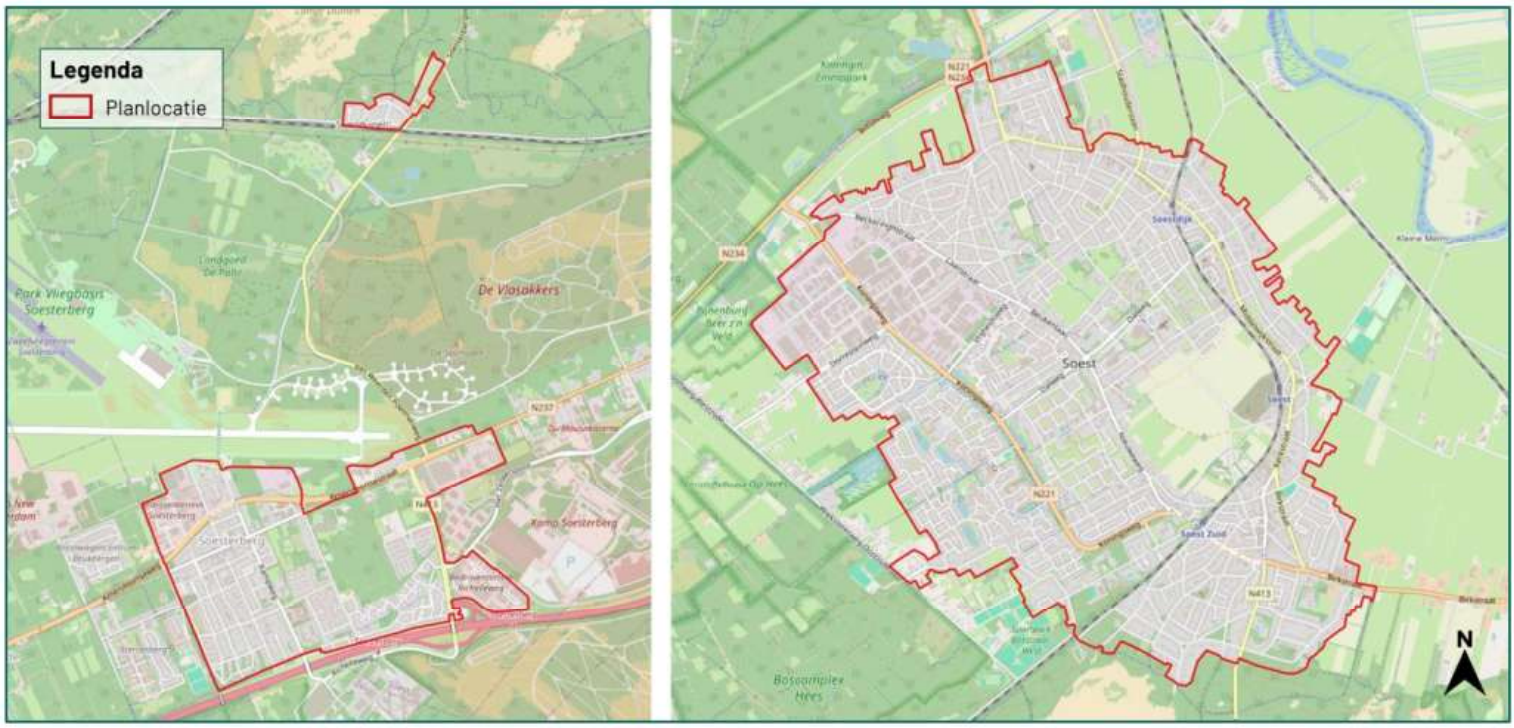

De roodomrande delen van de woonkernen Soest, Soestduinen en Soesterberg vallen binnen het plangebied. Binnen de bebouwde kommen zijn sommige panden uitgesloten. De contouren van het plangebied van dit SMP zijn te vinden in de webapplicatie of op te vragen bij de gemeente Soest als vergunninghouder. (Bron: Soortenmanagementplan gemeente Soest, 27 februari 2026)

Bijlage 3: Overzicht monitoring per jaar

Jaar 1 (2027)

- Monitoring functionaliteit gemeentelijke voorzieningen;
- Monitoring maatwerkvoorzieningen/niet bewezen effectieve voorzieningen;
- Monitoringsrapportage jaar 1 aanleveren bij de ODU voor 31 december.

Jaar 2 (2028)

- Monitoring functionaliteit gemeentelijke voorzieningen.

Jaar 3 (2029)

- Monitoring functionaliteit gemeentelijke voorzieningen;
- Monitoring kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- Monitoring kraamverblijfplaatsen overige vleermuissoorten;
- Monitoring maatwerkvoorzieningen/niet bewezen effectieve voorzieningen;
- Monitoring bolwerken of clusters van de gierzwaluw, de huismus, de huiszwaluw en de spreeuw;
- (Monitoring na 'grootschalige werkzaamheden');
- Monitoringsrapportage jaar 2 en 3 aanleveren bij de ODU voor 31 december.

Jaar 4 (2030)

- Monitoring functionaliteit gemeentelijke voorzieningen.

Jaar 5 (2031)

- Monitoring functionaliteit gemeentelijke voorzieningen;
- Monitoring massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- Monitoring paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis;
- Monitoring maatwerkvoorzieningen/niet bewezen effectieve voorzieningen;
- Monitoringsrapportage jaar 4 en 5 aanleveren bij de ODU voor 31 december.

Jaar 6 (2032)

- Monitoring functionaliteit gemeentelijke voorzieningen;
- Monitoring kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- Monitoring kraamverblijfplaatsen overige vleermuissoorten;
- Monitoring bolwerken of clusters van de gierzwaluw, de huismus, de huiszwaluw en de spreeuw;
- (Monitoring na 'grootschalige werkzaamheden');
- Monitoringsrapportage jaar 6 aanleveren bij de ODU voor 31 december.

Jaar 7 (2033)

- Monitoring functionaliteit gemeentelijke voorzieningen;
- Monitoring maatwerkvoorzieningen/niet bewezen effectieve voorzieningen;
- Monitoringsrapportage jaar 7 aanleveren bij de ODU voor 31 december.

Jaar 8 (2034)

- Monitoring functionaliteit gemeentelijke voorzieningen.

Jaar 9 (2035)

- Monitoring functionaliteit gemeentelijke voorzieningen;
- Monitoring kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- Monitoring kraamverblijfplaatsen overige vleermuizen;
- Monitoring massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- Monitoring paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis;
- Monitoring maatwerkvoorzieningen/niet bewezen effectieve voorzieningen;
- Monitoring bolwerken of clusters van de gierzwaluw, de huismus, de huiszwaluw en de spreeuw;
- Monitoring foerageergebied en vliegroutes;
- (Monitoring na 'grootschalige werkzaamheden');
- Monitoringsrapportage jaar 8 en 9 aanleveren bij de ODU voor 31 december;
- Evaluatierapportage aanleveren bij de ODU.

Jaar 10 (2036)

- Monitoring functionaliteit gemeentelijke voorzieningen;
- Monitoringsrapportage jaar 10 aanleveren bij de ODU voor 31 december.

Bijlage 4: SMP Soest